Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

NHẬT BÁO NGHỊ LUẬN CHANH TRỊ KINH TẾ XÃ HỘI VĂN HÓA

Tự DO

TIẾNG NÓI CỦA NGƯỜI VIỆT TỰ DO

Chủ nhiệm : KIỀU-VĂN-LÂN Tổng Thư ký toà soạn : LÊ-VĂN-TIẾN

Bảo-quản : 25-27-29, Võ-Tánh – Saigon – Hộp thư số 653 – Điện thoại tự động 25.521

Năm thứ Chín.—Số 1.651 Chủ Nhật 15-9-62 (18 th. 8 (âl) Nhâm-Dần) Giá 2 đ.

ĐỌC TRONG SỐ NÀY :

- 135 năm tù phạt 17 chiến sỹ 3 nhóm chống Cộng ở Nghệ, Tĩnh, Bình
- Tôi gặp Hội đồng Cách Mạng Cuba (Phạm Việt Tuyển viết).- Bức thư của một thanh niên Mỹ gửi thanh niên Việt Nam.-Liêu trai : Lão ác quỷ (Tr.3 và 4)
- Một tổ hợp than « ma ».- Công nhân hãng MITAC được tăng lương
- Tướng Taylor : Cần có chương trình chung để chống Cộng ở Đông Nam Á

BANG GIAO Việt - Mỹ

Ông William C. Trueheart, cố vấn kiêm phó trưởng nhiệm sở Tòa Đại sứ Hoa Kỳ sẽ rời Việt Nam vào ngày thứ Sáu, 14 tháng 9, để thăm hỏi ý kiến với các nhân vật ở Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ.

Ông cũng sẽ tham dự những cuộc thảo luận tại Hoa Kỳ với ông Bộ trưởng tại Tổng Thống Phủ Nguyễn Đình Thuần, nhân cuộc viếng thăm sắp tới của ông Bộ trưởng tại Hoa Thịnh Đốn. Ông Trueheart sẽ trở lại Saigon vào đầu tháng 10.

(Tin USIS)

Một Trung tá ĐÔNG ĐỨC sang Tây Đức

(REUTER) 14-9 — Trung tá Martin Loeffler, tử linh trưởng đoàn bộ binh cơ giới quân đội Đông Đức đã sang Tây Đức lúc sáng tại nơi hẻo lánh thứ bảy. Trung đoàn của ông hiện đóng ở Nam Bê Linh.

Nhà vô địch đi tìm Tự do

(UPI) 14-9.— Lực sĩ Trung cộng Loung Ta Wai, vô địch chạy rút 100 thước, vừa trốn sang Hương cảng tự nạn. Lực sĩ cho biết : « Đời khổ quá nên thể thao không tiến. Hiện nhà vô địch bóng bàn từng thắng Nhật đã bị bệnh lao ».

TỔNG CUỘC Điền kinh Quốc tế PHẠT INDONESIA

(A P) 13-9— Nguồn tin thông thạo hôm qua cho biết ban chấp hành tổng cuộc điền kinh quốc tế đã quyết định phạt tổng cuộc Indonesia 6 tháng vì vụ loại các nước Do thái và Trung Hoa dân quốc.

Giải tức cầu Merdeka 62 :

Indonesia thắng Việt Nam 2-1

(VTX) 14-9.— Tối thứ sáu, đoàn cầu Indonesia đã thắng Việt Nam 2-1 trong một trận vẽ toán A của giải tức cầu Merdeka 62.

Trận đấu đã diễn ra mau lẹ suốt 80 phút và Việt Nam chiếm đầu rất linh hoạt để đã bại vì thiếu may mắn hơn là vì kém đối phương.

Cựu đại tá Argoud bị bắt tại Bỉ

(AP — AFP) 14.9.—Hôm thứ năm nhà cầm quyền Bỉ đã bắt nhiệm lãnh tụ quan trọng của các phần tử mệnh danh quân đội Bí mật Pháp đang lén lút hoạt động ở Bỉ để chống lại chánh sách của tổng thống Pháp de Gaulle. Trong số đó, có đại tá Argoud, lãnh tụ nguy hiểm nhất.

ÁN MẠNG tại Bình Dương vì ghen tuông, chồng chỏ vợ ra ruộng rồi bẻ cổ chết

BÌNH DƯƠNG.— Hồi 12.9.62, đồng bào xã Tân Phú Trung, Huyện quận Củ Chi (Bình-Dương) đã lâm ngạc nhiên pha giác tò thì của một thiếu nữ, mặt bị bầm, tóc cũng bị giết, nằm dưới sau sinh chương của làng. Nhà chức trách vừa lấy hồ sơ tên đó nói xem xét, thì được biết nạn nhân bị đánh bầm rim hai bên vườn, trên cổ có một vết dây siết rung và xương cổ đã gãy chứng tỏ đồng oan nhân bị bẻ cổ chết.

Người lối xóm nhân thấy nạn

(Xem tiếp 7 trang 6)

Hoàng thân PHOUMA đòi Pháp TRẢ LẠI CĂN CỨ SÉNO

★ Thái Lan đòi Mỹ đảm bảo rằng viện trợ Mỹ cho Cam Bốt dùng chống du kích C. S., không chống Việt Nam và Thái.

ẤN ĐỘ tăng cường miền Đông Bắc. Sửng lại nỏ ở KATANGA.

Tướng Taylor tại Vạng Các

(REUTER) 14-9. — Từ Nam Vang tướng Maxwell Taylor đã tới Vạng Các. Tướng Taylor không tuyên bố về việc Thái lan đòi bào đảm rằng Cambodge sẽ chỉ dùng viện trợ Mỹ để chống du kích quân cộng sản chứ không để chống Thái lan hay Việt Nam Cộng Hòa. Ông tuyên bố : «chúng tôi muốn diệt cộng ở Đông Nam Á. Các vấn đề được nêu ra khác biệt nhau tùy theo mỗi nước».

Ông lại nói : « Chúng ta cần phải có một chương trình chung để chống cộng ».

Về Việt Nam Cộng hòa, ông nói rằng nhiều kết quả lớn lao đã thực hiện được trong cũng cuộc tiêu trừ Việt cộng, và tình thần của dân chúng rất cao.

Một nhân vật Mỹ đến Ai Lao

(AFP) 14.9.— Ông William Sullivan, trong ban phụ trách Viện Đông sự vụ tại bộ ngoại giao Mỹ hiện đang lưu ở Ai lao để nghiên cứu vấn đề tương lai viện trợ Mỹ cho chánh phủ Souvanna Phouma.

Ông William Sullivan hôm qua đã tới Vạn tượng.

Người ta biết rằng vừa đến ông cùng tướng Taylor viếng Saigon.

Sẽ không còn cản cứ Seno

(AFP) 14-9— Hoàng thân Phouma đã đến thăm cản cứ Séno của Pháp ở Nam Lào và cho biết rằng ông đã tiếp xúc với các nhà cầm quyền Pháp hầu mở những cuộc thương nghị ấn định quy chế cho quân đội Pháp ở Ai Lao.

Hoàng thân nói : « Vấn đề phải giải quyết là trả lại cho Ai Lao cản cứ Séno bởi vì chúng tôi trung lập và chúng tôi không thể để cho các cản cứ ngoại quốc trên lãnh thổ chúng tôi... Chúng tôi cũng cần một phái bộ huấn luyện quân sĩ của chúng tôi. Vấy sau khi giải quyết xong vấn đề Séno thì sẽ ấn định vấn đề qui chế của phái bộ huấn luyện của Pháp ».

Trận đánh ở Katanga

(REUTER) 13-9.— Hôm qua, Tổng thống Tschombé nói rằng quân đội quốc gia Congo chuẩn bị mở ba cuộc tấn công đồng thời đánh vào Katange.

Ngoại trường Katanga nói rằng sau vụ lộn xộn xảy ra hôm qua giữa bộ đội Ấn độ và bộ đội Katanga ở gần phi cảng Elisabethville, phản lực cơ LH Q. đã bắn vào một cây cầu đường ngang con đường dẫn đến Jadotville.

Ông nói rằng theo cuộc điều tra thì cuộc tấn công của bộ đội Ấn độ chống hiến binh Katanga được dự định trước, cố thử biến thành chiến tranh giữa Katanga và L.H.Q., nếu bộ đội Katanga không được lính phải binh tuân và giữ kỷ luật.

Ô. Tschombé nói rằng trong những điều kiện đó, kế hoạch điều giải của ô. Thant chỉ là một sự lừa gạt người Katanga và dư luận thế giới (Trước đây Katanga đã nhận kế hoạch ấy)

Ben Bella muốn độc quyền chánh trị

(REUTER) 13.9.— Hôm qua, ông Ben Bella, siết chặt sự kiểm soát về sinh hoạt chánh trị ở Algérie, loan báo một danh sách ứng cử viên tranh cử nghị sĩ vào thứ năm tới gồm một đa số người thuộc phe đảng.

Danh sách này gồm 196 tên và, theo như có thể sẽ làm cho ông Ben Bella kiểm soát độ nhiệt chánh phủ công cử ở Algérie sẽ được nghị viện chỉ định khoảng từ giữa đến cuối tháng.

Ông Ben Khedda thủ tướng chánh phủ lâm thời Algérie đã bị khai trừ khỏi danh sách cùng với một số lãnh đạo khác.

Tuy nhiên, ông Ben Bella vẫn giữ ở trong danh sách tên của một số người đối lập như Belkacem Krim và Mohammed Boudiaf.

Đại tá Si Hassan, tự lịnh các đơn vị chống đối Ben Bella, cũng có tên trong danh sách, nhưng người ta không thấy Djamila Bouhired và số quân nhân ứng cử hiện giờ rút lại chỉ còn 30%.

Ấn tăng cường ở miền Đông Bắc

(REUTER) 14.9.— Viện binh Ấn đã được phái đến tiền đồn Thag La của Ấn ở miền Tawang (Đông bắc Ấn) và quân đội Trung cộng tiến tới khu này. Tin trên do một phát ngôn viên bộ ngoại giao loan đi.

Phát ngôn viên cho biết rằng Trung cộng đường như đã ở biên giới về phía Ấn, nhưng quân đội Ấn làm chủ tình thế.

TIN BÃO

● Sáng 15-9 bão vô cách Qui Nhơn 100 cây số.

SAIGON.— Theo Thông cáo của Nha Khí Tượng lúc hồi 11 giờ hôm 14.9, thì bão 8 gió, mạt bão phát tập trung ở cách Qui Nhơn chừng 550 cây số và phía Đông Nam. Bão dự đoán đi chuyển về hướng Tây Tây Bắc với vận tốc 27 cây số/giờ trong 18 giờ sắp tới. Gió mạnh đến 61 cây số/giờ gần tâm bão. Vì trời dự đoán cho ngày 15-9-62 hồi 2 giờ sáng bão sẽ lên cách Qui Nhơn 100 cây số về phía Đông Bắc đông chất mạnh.

Ngày 14.9.1962, hồi 14 giờ, tâm bão đã lọan bão tập trung tọa vĩ độ 13°04 Bắc, kinh độ 111°08 Đông nghĩa là cách Tuy Hòa chừng 45 cây số về phía Đông. Bão đã đổi chuyển và hướng Tây Bắc với vận tốc 27 cây số/giờ trong 18 giờ, từ đoạn Tây Tây Bắc với vận tốc 21 cây số/ giờ về sau.

Ban Giám đốc hãng MITAC thông thoáng :

TĂNG LƯƠNG toàn thể công nhân

SAIGON 15.9.— Đây là một tin mừng cho anh chị em công nhân hãng chaffe là MITAC.

Nguyễn văn đầu đệ nhị lục cá người 62, Ban Thu Ủy Nghiệp Đoàn Công nhân hãng MITAC có đề lên ban Giám Đốc hãng này bàn yêu cầu của toàn thể công nhân phục vụ trong hãng xin tăng lương cho phù hợp với giá sinh hoạt ngày chai hiện tại.

Bản yêu sách trên đã được ban Giám đốc hãng MITAC xét xét kỹ lưỡng và ngay ban Giám đốc đồng thấy việc xin tăng lương của anh chị em Công nhân là hợp lý. Vì thế ngày hôm 14-9 Ban Giám đốc hãng đã triệu tập cuộc họp giữa Thu Ủy Công nhân trước sự hiện diện của Hội Đồng Trọng tài.

(Xem tiếp 5 trang 6)

SỨ THẦN TÂN TÂY LAN ĐẾN VIỆT NAM

Trung Tướng Stephen Weir, Sứ thần Tân Tây Lan ở Vọng Các đến Saigon bằng phi cơ chiều hôm 14 tháng Chín. Ra đón ông ở Phi cảng Tân Sơn Nhất có các vị đại diện Bộ Ngoại giao và các sứ quán Anh Úc. Hai chánh phủ Việt Nam và Tân Tây Lan vừa đây thỏa thuận thiết lập mối bang giao đầy đủ và Sir Stephen được phái làm đại sứ đầu tiên của Tân Tây Lan ở Việt Nam Cộng Hòa.

SIR STEPHEN WEIR

Sứ thần đầu tiên của Tân Tây Lan tại Việt Nam. Trước đây Hiệp Sĩ Đệ Tam Đẳng Huân tước Hoàng Gia Bội Quốc Anh và Đại tướng Huy Chương Bạch Quân Công Hạ Tinh, Đệ Tam đẳng Danh dự Hiệp Quốc Chiến sĩ Mỹ và Đệ Ngũ Sir Andrew của Hy Lạp. Sau lần tuyên dương công trạng

Tốt nghiệp Trường Quân sự Wolwich, ở Anh quốc gia nhập ngành Phòng binh, ông sang Tân Tây Lan. Trong thế chiến thứ hai, chiến đấu trên các chiến trường Bắc Phi và Địa Trung Hải, cho đến khi cầm quyền tư lệnh sư đoàn Tân Tây Lan 2 và Sư đoàn Anh 46 (Sir Stephen Weir là vị quan Tân Tây Lan duy nhất chỉ huy một sư đoàn Anh). Sau chiến tranh, ông sang Nhật Bản với tư cách Tùy viên Quân sự (Sir Stephen Weir, Military Attaché) Năm 1955 lâm Tổng Thanh tra Trường Quân đội Tân Tây Lan cho đến năm 1960. Năm 1961 ông được tuyển quyền của Tân Tây Lan Thái Lan.

Lái gió đình năm 19-9 hiện được 1 con tàu.

Nhận viên kinh tế Đề thành phố gạo

MỘT TỔ HỢP THAN « MA »

● *Công ty Hậu Giang có thể phải tổ chức lại để đối phó việc tiếp tế than cho Đô thành.*

SAIGON.— Tiếp tục điều tra « Hầu Giang Công ty » thay thế thị trường than gây thiếu hụt trong chợ đen, vì làm thất thiệt 20 triệu bạc của các vựa than Đô thành, Phòng kiểm soát kinh tế Đô thành vừa hoàn tất việc lấy lời khai của 21 vựa than Đô thành. Vẫn theo lời vào thứ Sáu, 14-6-62, nhiều viên kinh tế đã lấy lời khai của Giám Đốc Hậu Giang Công ty để điều chứng những lời tố cáo của các chủ vựa than ở Đô thành.

Các chủ vựa than khai rằng Hậu Giang Công ty đã làm đúng chức Tổ Trưởng của « Tổ hợp than được An Xuyên » để tự xuất vốn để mua than, chuyển chở tự ý định giá vốn và giá bán ít cho các vựa, tự định đoạt việc phân phối than theo cảm tình cá nhân làm cho một số vựa, nhất là vựa Việt Cộng cũng đã tự thú nhận tội lỗi của mình.

Ấp Chiến lược Sơn Đông thuộc xã Long Đức, quận Châu Thành (Vĩnh Long) gồm có 79 phụ lão, Thanh niên và 32 phụ nữ nhờ Ban Trị sự ấp hướng dẫn, thu nhận với nhà cầm quyền quận Châu Thành đã làm lễ nghe theo lời Việt cộng xui dục đóng tiền góp gạo cho bọn chúng, trong thời gian ấp Sơn Đông chưa được lập thành ấp chiến lược.

Trong số đồng bào nói trên, có 15 người đã từng làm tay sai cho Việt Cộng.

ĐÁNH LỚN ở Tân Uyên

● *Biệt động quân đi phục kích bắt gọn một tiểu đoàn V.C. đang di chuyển, giết 15 tên có các tại trận.*

● *7 cuộc giao tranh tại các địa phương khác.*

PHƯỚC VĨNH (VTX) — Hồi 3 giờ sáng ngày 12-9, một Trung đội Biệt động quân vừa qua khỏi đồn chuyển tại trung B.th Chánh, cách quận lỵ Tân Uyên 10 cây số và 25 Tây, đã bị một đợt dọn đón Việt Cộng phục kích. Biệt Động Quân đã kịp thời bố trí và phản công mạnh liệt. Kết quả, Việt Cộng bị bắn tan tác, nhiều tên khác chết và bị thương được đồng bọn mang đi. Bên ta có 5 binh sĩ bị thương.

Ngày hôm sau, 13-9, hồi 9 giờ, Biệt động quân phục kích tại Tân Uyên thuộc quận Tân Uyên, cách tỉnh lỵ Phước Vĩnh 33 cây số phía Tây, đã chạm súng với một tiểu đoàn Việt cộng. Sau 80 phút giao tranh, Việt cộng rút lui để lại trên đồi 15 xác chết. Trong trận này, Việt cộng có rất nhiều tên bị thương được đồng bọn mang đi. Ta tịch thu nhiều quân trang, đạn dược. Bên ta hoàn toàn vô sự.

Hành quân «LiênSơn» trong vùng Ban mê thuột

Từ ngày 14-9-62 cho biết,

DARLAC — Cuộc hành quân « Lien Son » vừa vùng Nam Lâm Thiên vừa tiếp diễn. Kết quả ngày 9-9-62 như sau : Địch : 1 chết at, 1 bị thương được bọn chúng mang đi. Ta tịch thu 1 Mat 37.

(Xem tiếp 4 trang 6)

HỘI ĐỒNG LIÊN BỘ

Công nhân nhà Đèn bị tạo được hưởng quyền lợi

Chiều hôm 14-9 Hội đồng Liên bộ gồm có chuyên viên cuộc họp đang tại đề thảo thuận một quyết nghị chung về việc thu cấp công nhân nhà Đèn bị bình lạm.

Cuộc họp gồm có : Đại diện Chánh quyền Lao động, Đại diện Chủ nhân Nhà Đèn, Đại diện Công nhân Bộ Công chánh v...

Sau khi thảo luận, hội nghị đã quyết nghị chung :

Mỗi công nhân bị bịnh, sau khi được Bác Sĩ trong Thanh Tra Y tế Lao Động khám bịnh và xét thấy không thể tiếp tục làm việc, sẽ được hưởng số tiền thu cấp là 2o.000đ00. Chưa kể tiền phụ cấp thâm niên.

Trong lúc nằm nhà thương, bịnh nhân được hưởng một phần khoản do quỹ tương giúp điện 0đ015 chiều. Số quỹ tăng giá 0đ015 này là do Chánh phủ quyết định từ tháng 1960 để đặc biệt giúp đỡ anh chị em công nhân nhà đèn bị bịnh, hoặc đau yếu. (I NFI)

Tin Toà án

Tô chức sòng sóc đĩa lưu động Bà Tham Dương lãnh 18 tháng tù ở.

SAIGON.— Vừa qua đã tung bắc đăng khai nước với bốn đồng tiền giây cấp quan đến để khuyến gia bắc tại bốn nghĩa trình bà Tham Dương.

Bà Tham Dương (vợ Trung cán sự Công Chánh đã xét hưu) được nhà trung trung lang 3) tuổi và chính bà cũng là một nữ nhân đã tung mạt nghiệp vô nhân sực đi.

Rồi sau thang ngày, tên lão bà trên thành một tay tổ chức có nhiều kinh nghiệm chống trả với những con mắt to mo của nhà chức trách. Mặc dù vẫn hoạt thức lưu động suy đây nơi đó, nhà chức trách vẫn kiếm tìm theo dõi nhưng vào cuối năm ngoái sau khi đã tham phá và thiệt hại cho địa, người ta mới bắt được bà Nguyễn thị Toàn tức Tham Dương.

Vì vậy bà Tham Dương và vợ chồng một tay em gian tiếp đầu khiến tung bạc, bị bắt tại đường Trương minh Giảng đầu bà sống gian sự tội bà chực cho bạc. Sáng 14-9 tòa án Tối Cao tiếp tiếp bình đã xử vụ này với tội tổ chức đánh bạc và bà Tham Dương 18 tháng tù ở.

Trong một thời gian ngắn vừa qua, chính phủ cộng sản đã lấy lại đất đai của bà Tham Dương và xử trước thì 1 số phạm chiến sĩ hoạt động đã kích vào trường chống cộng ở miền Bắc. Tất cả những nhóm chiến sĩ này đều thuộc một tổ chức chống cộng sản hoạt động trong ba tỉnh Nghệ An, Hà Tĩnh và Quảng Bình, và đã đều là người đồng phương.

LẬP TRƯỜNG

« Nước lã ra sông » !

Tình hình chánh trị càng bất ổn định, hoặc đe dọa chiến tranh của một tỉnh hình quốc tế càng thắng thế các chánh lệ cộng ethinh suy nhược sang tiến. Cho những chính khách đương đầu thời mà cũng không đám tin nơi chế độ xử sở mình, mặc dầu quyền hành đương nắm ở trong tay, đã vội lo cho ngày mai dưới lấy sự đảm bảo ở ở người Trong vấn đề chuyển ngân lom con đường tự tu của chính khách, thì Thy Sĩ là xử có lẽ đã thu hút nhiều nhất những tài sản lớn lao ấy. Đã có hồ sơ vốn ngoại quốc gởi vào các ngân hàng Thụy Sĩ tăng gia đến mức độ lớn chứng tỏ rằng Thụy Sĩ phải là bảo đảm ở người Trong vấn đề chuyển ngân lom con đường tự tu của chính khách, thì Thụy Sĩ là xứ

DIỆT TRỪ MẦM DỊCH HẠCH

PHẢI TRỪ CHUỘT VÀ BỌ CHẾT

Bài của ô. NGUYỄN SỸ TÍN, kỹ sư Y tế, Chủ sự Phòng Sâu Bọ và Gián Nhâm.

A.— Tại hại của chuột đối với nền Y tế và Kinh tế.

Ngoài sự gây bệnh dịch hạch và một số bệnh truyền nhiễm khác (1), chuột lại còn làm hại nền kinh tế quốc gia nữa.

Tại Mỹ quốc, một năm chuột tàn phá mùa màng ít giá 250 triệu Mỹ kim. Ở Việt Nam tự do dân số ước độ 13 triệu người. Nếu số chuột được tính phòng theo dân số với tỷ lệ 2 con chuột cho một người dân và thí dụ mỗi ngày 0d50 hoa mầu thì trong mỗi năm sự thiệt hại kinh tế sẽ lên tới :

0d50 x 2 x 13.000.000 x 365 : 4.745.000.000d so với ngân quỹ Bộ Y Tế năm 1960 là 780.867.000d số thiệt hại này đã nhiều hơn 12 lần. Quả thật là một con số tài chính lớn lao mà vì thói chủng ta chẳng để ý tìm hiểu.

Tóm lại, về cả hai phương diện y tế và kinh tế, chuột là kẻ thù người nhiều của loài người, cần phải trừ chuột là một điều rất thích đáng vậy.

B) Khảo sát về chuột.— Muốn trừ chuột được tiên phải khảo sát xem chuột nhiều hay ít. Sự khảo sát này cần cứ vào các sự kiện sau đây :

1) Lối chuột chạy : Chuột thường hay đụng một đường đi kiếm ăn : đường đang đùng thì nhẵn bóng, đường đã bỏ thì bụi và có mạng nhện.

2) Phân chuột : Phân chuột chứng tỏ có chuột. Phân mới thì mềm, mầu đen bóng. Phân đã lâu ngày, bạc màu khô rắn và nát vụn khi bị dẫu gẫy đập phải. Phân nhỏ và lớn lẫn lộn với nhau là dấu hiệu gần đây có ổ chuột.

3) Vết chân chuột : Quan sát kỹ, ta sẽ thấy vết vết bàu chân chuột. Bên ngón chân trước, năm ngón chân tàu và vết dưới ngón ngoeo in rõ trên mặt đất phủ bụi. Dùng đèn bấm chiếu nghiêng vào lối đi của chuột, bóng vết chân chuột sẽ trông thấy rõ ràng.

4) Hang chuột : Hang chuột thường thấy ở bờ đê, dọc theo tường, dưới đống gạch, cũi, gỗ, v.v... Hang mới nhẵn nhụi, có đất dồn ra ngoài, lần vòi các mảnh thức ăn vương vãi. Hang bỏ hoang có mạng nhện phủ và cửa hang không nhẵn bóng.

5) Vết gặm : Chuột lắc nào cũng thì chỗ gặm để mài mòn răn cứng hoặc để chui vào cho chứa lương thực. Vết gặm mới thì in rõ dấu răn và bên cạnh còn những mảnh gỗ vụn. Vết gặm lâu ngày, cũ và đen. Vết gặm nhiều hay ít, mới hay cũ giúp ta ước đoán được tình hình chuột ở nơi đó.

6) Mùi chuột : Nơi nào chuột ở nhiều, có mùi hôi hám. Mùi này cần phòng phất sau khi dân chuột đã dời đi nơi khác.

7) *Chuột sống.*— Chuột hay xuất hiện vào đêm tối. Ban ngày nếu thấy một con chuột chạy ra ngoài thì đoán có chừng 15 đến 20 con chuột khác sống trong khu ấy.

C.—Trừ chuột : Các phương pháp sau đây được áp dụng để trừ chuột :

1) Phương pháp Vệ sinh : Phương pháp vệ sinh I là cách trừ chuột hiệu nghiệm và rẻ tiền nhất. Chất thừa ở bếp núc cần chứa hủy cho hợp vệ sinh (dùng thùng rác có nắp đậy kín). Thực phẩm được lưu trữ ở buồng kín, chuột không vào được. Như vậy ta đã trực tiếp triệt hết các nguồn lương thực của chuột.

(Còn nữa)

MÁCH GIÚP

Bạn Minh Ngọc, Bình Long. — Có thể xin chưng chỉ khác. Người ta, khi lấy bằng, mà mất chưng chỉ rồi, thì có thể trình giấy rằng cuộc (khai thác học sinh, hoặc khai sanh, hay nói rõ nơi và ngày thì, số bảo danh, vv...

Bạn Trần Hào, Huế.— 1) Bất lực ghi trong sổ tùy chọn là bắt học về công tác trong quân đội. Người ta bạn vẫn có thể gia nhập các ngành hoạt động khác, miễn là được các tổ chức sở tại nhận cho bạn đủ sức vào các ngành đó.

2) Có nhiều dạy tư, khiu cần phải chứng chỉ về sức khỏe.

3) Thiết nghĩ : có lẽ không phải là vì chưng hình truyền nhiễm nào mà bạn bị ghi « bất lực vinh viễn » mà chỉ tại thể chất của bạn không đủ sức chịu đựng cuộc chiến đấu. Bất lực nhưng bạn có thể vững lắm và vẫn tại bệnh nếu vào giờ đó phép vệ sinh. Có lẽ không có cách nào tự nhiên sau đó giấy khác trừ phi bạn tập luyện, bồi bổ — khám học thì sao đó để xin khám lại và ra phụng sự.

Bạn Nguyễn ngọc Sơn, Khánh Hội.— Bạn có thể xin đi thi theo tư cách thí sinh tự do. Về thể lệ xin thi tự do và mẫu giấy tờ khai, bạn hỏi ở Nha hay Bộ.

1) Ông Trần minh Nghĩa, Xuân lộc: 1) Chương trình thi Tú tài I không thay đổi và vẫn dùng như năm ngoái (như bản Tự da có đăng). Bài vở y học y như năm qua. Bài thi sẽ có những câu hỏi liên quan đến các phần khác nhau trong chương trình.

2) Không ở trong ngạch thì không được hưởng lương sai biệt.

1) Ông Nguyễn Phước Hỷ, Huế.— Ông nạp đơn tại Ngũ Đô Du học (Saigon), với hồ sơ, giấy tờ, có giấy miễn khu học bổng của những nước nào và học ngành nào. Họ sẽ xét và trả lời ông.

TÂM TÌNH HÀI CÀU BỒ THẬN HOÀN số 2

Trị MỘNG TINH, DI TINH, HƯỚT TINH, THANH PHỀ, BỔ THẬN, BỔI TINH và BỔI BỔ SỨC LỰC.

Cả 2 loại : hoàn mát và viên đẹp, đóng gói. Nhà thuốc Bắc nào cũng có bán.

VỘ VĂN VĂN DƯỢC PHÒNG
201-211 Nguyễn Thái Học Saigon
Kiểm nhận BYT số 135/24-7-62

CÓ THAI MÀ BẠCH ĐÁI

Khi có thai mà còn bạch đái hoặc đau trắng dạ dưới, đau thắt ngang lưng, đi đứng khó khăn, đường tiểu nóng gắt, nên uống BÀ ĐÀ AN số 43. VỘ VĂN VĂN do Vô văn Thiên kê chế (Tiệm thuốc Bắc nào cũng có bán).

K.N. số 133 BYT/QDDP 24-7-62

Các tổ chức Anh GIÚP NHI ĐỒNG VIỆT NAM

● *Hai sinh viên Anh tình nguyện sang phục vụ nhân Việt Nam.*

Ngày 12 tháng 9, đăng Bá Sĩ Anh « Ba H A F Hobler » cùng đi với ông Bộ Trưởng Giáo Dục và Bà Nguyễn quang Tỉnh đã đi thăm các trường tại An Giang và Kiến Phong bắt hồi hôm. Tại mỗi tỉnh, có hai trường bị thiệt hại nặng được viện trợ sửa tại trực của Quỹ Cứu Trợ Nhi Đồng Anh. Quỹ này đã giúp tiền mua quần áo, thuốc men cùng các đồ dùng khác cho sáu trăm trẻ em của trường. Ngoài ra còn có tăng phẩm của Lý bao, từ thiện Cứu Trợ Chiến tranh Tô Cách Lan, một tổ chức từ nhân khác, ông bà Hobler có tặng quà cho các em.

Sinh - viên Anh tình nguyện sang phục vụ Việt Nam

Hai sinh viên Anh đến Saigon ngày thứ Năm 13 tháng Chín tháng dường đi Huế để giúp đạy Anh ngữ tại trường đại học.

John Horton người Sussex và James Shaw người Cambridge thu là những sinh viên tình nguyện được bao trợ do Cơ quan « Dịch vụ Tình nguyện Hải - ngoại », một tổ chức tư nhân Anh chủ trương giúp các thanh niên tình nguyện Anh đi công tác không công tại các nước kém mở mang. Bà cô nói nên xét ra mình có thể giúp ích được. Họ không phải là các « nhà chuyên môn », họ là những người giúp việc nguyện hiến thân cho công cuộc giúp các nước hiểu biết nhau hơn, trong thời hạn một năm tự thú với ghế nhà trường và trước khi vào đại học. Tổ chức của họ trả lộ phí từ Anh sang nước nhận họ, còn nước sau thì chịu phí tổn ăn ở.

TÌM THUỐC BỔ MÁU, MẠT MÁU Thiếu máu, mét xanh, gầy yếu, mệt nhọc. Lao lực ăn mất ngủ, suy yếu cơ thể, bình đau mới hết. Phụ nữ thường thấy kinh kỳ rối rắt. Dùng:

ĐẠI BỔ NGŨ-TẠNG-HỒI
(có bán khắp nơi) La-Chánh 532 Đông-Khánh Cholon K.N.S 54N. 17-7-62

Cửu khái PHỄ-TẠNG-BỬU La-van-Linh
thuốc ho trị : ho khan, ho đàm, ho lao, đau đớn, yếu phổi, ho nhiều ban đêm. Công hiệu : lành ho, thở khỏe. Tổng phát hành : La-Chánh 512 Đông-Khánh Cholon. (có bán ở các tiệm đại lý Việt Hoa) K.N.S. 216 N. 31-7-62.

ỐNG NHÒM « LĂNG KÍNH »
(Jumelles à Prismes)
— GĂNG LÓN TỪ 6 ĐẾN 20 LẦN
— ĐỦ CỠ LỚN NHỎ
— HẢO HẠNG
(XIN HỎI GIÁ)
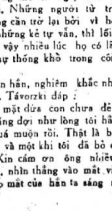
Jumelles à Prismes
HẠ - LONG PHOTO
73, Đường Pasteur, 73
(Gần Ciné Casino) SAIGON

Đàn NGANG Cung

Phục ông quả rồi

Cùng chung một cảnh kiếm cơm ăn
Đã chẳng thương nhau, chẳng đỡ đần.
Lại bợ cấp trên, không thẹn mặt.
Còn chèn kẻ dưới, hả chún chân.
Bởi lông, tìm vết, vào tay giỏi,
Lập kế, bầy mưu, xếp hạng « gián ».
Uốn gối, cong lưng, công khuyển mã
Hai năm thăng trật cả ho lần.

CẢ-TÉU (Bình Hòa)

Nhân các doanh đăng

Nhân đọc « Bà chủ đã đưa giáo Cun », Ngang cung ngày 24-8 62.

Nhân hỏi bác viết thuế kiều ấy,
Được gì không, đã thấy họ chưa ? !
Tiếp lời cho « mẻ » làm mưa
Bác toan dự tính hưởng « thừa-tự » sao ?
Hay « mẻ » có phép nào)hỏi bác ?
Ký giao-kèo đổi « chác » một khi...
Trọng sự thì « mẻ » có tì
Bảo chương bác lãnh chân đi chạy cờ !
Mấy năm trước dí-cu một tự
Bác vớt tôi chân gối nơm sương
Vợ con nheo nhóc bên đường
Mặt cần lều vải náu-nương qua ngày.
Tôi với bác đêm ngày gánh đất
Lấp xính lầy, ôi mặt, công lưng
Mồ hôi trộn bác cam vừng !!!
Thì nào có « mẻ » dẫn cùng, hỏi hạn?
Nay nhà cửa hai hàng xinh xắn
Đâu có cón rác, phân, sinh mạ ?
Bông dầu xuất hiện « tử bà »
« Chín mươi thuế đất nộp ta các người ! »
Giáo đại diện chúng tôi lên tiếng :
Đê-nghị bà xin « miễn» chín niên
Sáu-hai nối tiếp góp tiền (2)
Miếng cơm manh áo đồng phiền lụy ai ?
Nào ngờ đâu « mẻ » sài « Diên thọ » (3)
Thách Giáo ta tiền bồ, theo Tòa
Trúng đâu dám chọi đá hoa ?
Cói gương tày liếp đã ba bảy lần !
Tiền chả có vác « gân » theo kiện
Trót đa-mang, một chuyến... thử đời.
Trừ bác viết mướn bao lời ?
Hay toan kế nghiệp thay người « làm ăn »
Chúc bác gỡ cả « hai phần » !

GIANG-NINH

(1) *Muất mẻ*
(2) *Kể từ năm 1962 trở đi.*
(3) *Mao-điền-Thọ.*

Thăm Hoàng văn Hoan

Tin Cà-Thân, Báo Tự-Do ngày 24-8-62 Hoàng-văn-Hoan bị Đảng trước mặt chức Thư-Ký thường trực Quốc-hội miền Bắc, đã đem Xuân-Thủy lên thay thế Hoan.

Xuân-Thủy hơn Hoan một bước rồi.
Hoan ơi ! Chịu dầm mưa phần xôi !
Vì anh còn chưa thông đường lối
Nên Bác « mắn » anh mất cái « ngôi » !

(Xem tiếp trang 4)

THUỐC TRỊ GAN QUẢNG-AN-HÒA (số 1)
TRỊ : Đau gan, yếu gan, yếu mật, táo bón, mất ngủ, ngứa, nhi mê dạy, sôi mửa ở mặt, ăn chậm tiêu và khó hết bịnh, nên bồi bổ gan, dùng thuốc
BỒ GAN QUẢNG-AN-HÒA (số 2)
TỔNG PHÁT HÀNH : nhà thuốc QUẢNG AN HÒA
169 Lê văn Duyệt Saigon Lý Trác (Có bán khắp nơi)
K.N. số 200 ngày 31-7-62

Khi mang thai nghén, để giúp quí bà đầy đủ sức khỏe
Quí bà hãy dùng thuốc :
BỔ HUYẾT DƯỠNG THAI QUẢNG AN HÒA
Hiệu nghiệm đi: Bổ huyết dưỡng thai, ngủ yên khoẻ khoắn không mệt, khi sanh dễ mau mắn, em bé cứng mạnh (Có bán ở các đại lý Việt Hoa) Tổng phát hành LÝ TRÁC nhà thuốc QUẢNG AN HÒA 169 Lê văn Duyệt Saigon. K.N. B.Y.T. số 203 ngày 31-7-62

Trả lời Y-Học thường thức

— Ô. Phạm Ngọc Sơn, đường Công Lý, Saigon.— Đúng là những mục « mất cá » tây phương gọi là « oeil de perdrise ». Không có thuốc uống. Chỉ nên ngâm chân vào nước nóng có phà muối cho nóng đến, tối đây độ sáu đến sáu tiếng rồi chấm bằng cồn 90° mà cắt đi đoạn thôn « Vaseline à l'acide benzoïque » lên trên. Nếu tái phát thì phải làm lại.

— Bà Nguyễn thị Kim Chi, ở Saigon.— 1) Rất thông cảm với hoàn cảnh của bà. Nhưng tiếc rằng luật pháp hiện hành không cho phép dùng thuốc hay thủ thuật (và chỉ có phương pháp thủ thuật « chirurgie » là chắc chắn và không quy hiểm)để giải quyết vấn đề đó. Chỉ còn một cách là kiếng cữ không ngày đề thụ thai theo phương pháp « Ogino » và nhất là phương pháp đo « nhiệt độ » (có trình bày ở mục Y học thường thức của báo Tự Do số 203 ngày 2-9-62). Cái khó khăn cho bà là ông nhà đi làm ăn xa, một tháng mới về một lần độ 1-2 ngày theo như bà nói. Nên những ngày mà thân nhà lại nhân vào những ngày để thụ thai thì làm sao mà kiềng cữ được ? Chả lẽ lại bắt người đang « đói khát» phải ăn nhịn uống.

2) Chéo bề nông như vậy có khi tại mọc sáng (có đưa mọc sáng thì nóng, đi ngoài, có đưa lại chảng sao cả, cái đó tùy tạng), có khi tại « Gyno » và nhất là thì cho uống thuốc «Sirop de Pipérssol» hay «Bayrel» trong 5 ngày, mỗi ngày 2 lần sau bữa ăn, mỗi lần một muỗng cà phê. Nếu đúng thuốc gian rồi không hết sốt, thì nên đưa đến viện Bài lao đường Huỳnh thúc Kháng sau bệnh viện Saigon nhờ BS chuyên môn khám xem có phải đang ở thời kỳ thụ nhiễm (virage) không ?

— Cô Trần thị Kim Phượng, ở Mỹ Tho. 1) Tất cả chứng bệnh kể trong thư như nhức đầu bắn thần, gầy còm, hạch đái đu do mỏi nguyên nhân chính gây ra : đó là sự lao việc quá sức. Muốn được lành mạnh, cô cần phải tỉ chức lại đời sống : đừng làm việc quá sức, sau 1-2 giờ làm việc phải nghỉ mười phút (nằm cho giãn bắp thịt và gân cốt : relaxation) ; trong khi nghỉ đừng nghĩ ngợi tới công việc hoặc bài vở. Nên ở chỗ thoáng khí nhiều ánh sáng để tránh sự cảm (chloroses) Tập thể dục như như bơ bắp, nhảy dây. Cả có thể dùng thêm thuốc « Glutamay vitamine B1 » mỗi ngày 1, 2 ống uống với chút nước đường xa hồn ăn.

2) Cao lm57 thì ít ra phải cân nặng từ 45 kỷ trở lên. Muốn lên cân, cần phải ăn nhiều (các chất đường, bột) uống nhiều (như nước chè đậu đen) và nhất là ngủ nhiều (7, 8 tiếng mỗi ngày) (bác bơn nên cũng tốt. Nên dùng bơ hoặc lòng đỏ trứng gà tươi trộn với mật ong tốt mà ăn với bánh mì cũng mau lên cân.

3) Nếu có thêm đúng như trên, cô sẽ thấy (ít cân, khoẻ mạnh, yếu đi và ngủ nhiều chóng bạch đái (khi hư, huyết trắng) sẽ hết, không cần phải chữa. Cô có thể dùng mỗi ngày 2-3 ống « Glebiron » trước mỗi bữa ăn.

Sự học vấn phải theo đuổi suốt đời cho đầu trong nhất thời mà phải vội vã, phí sức.

Nói hay Đừng

(Tiếp theo trang 5)

đài đeo mình chó !

— Ừ, mày nói phải lắm. Như thế nghĩa là Bệ năm nay chỉ cần in cuốn Công dân ký ra đem bán, rồi tụi mình mua, mạnh ai nấy học, học rồi hiểu, khỏi cần bằng nữa đi, hả mầy ?

Một tiếng cười như muốn kết luận câu chuyện một cách hài hước :

— Vậy là ông « tán tróc », hả mầy ?

Tôi còn nghe giọng buồn bã của học sinh kia đáp lại :

— Mầy ngỡ lắm, tôi đó mà mầy hằng chịu nghỉ được thêm chút nữa sao ? Mầy hỏng thầy rằng như thế nghĩa là chưa có giáo sư nào tự nghiệp rảo trợi à ? Tu nghiệp giảng dạy, tu nghiệp chấm thi ! Năm nay chẳng có ai biết chấm cả môn Công dân đành phó thác cho phục sẽ ông nội thôi !

Tôi cứ mặt sau hơn chứt nữa, không nhìn hp.

Buổi học hôm đó rồi cũng hết đi.

Rồi các giờ khác kế tiếp trong các tuần kế tiếp : dĩ nhiên tôi phải cho hy nghỉ. Vì lẽ làm sao cũng vậy, vài đều thấy ho cui cẻ nói với nhau : « Chứa có chương trình Công dân, nghỉ « đã » quá tụi bây ơi ! »

Mỗi lần như thế tôi không nỡ nhìn hp, mà chỉ khẻ nhếch mép cười tự nhủ :

— Chung qui chỉ có những con người vô tội nhất là bị thiệt thòi nhiều nhất.

X. B.

Thảo luận...

(Tiếp theo trang 5)

tự nhiên xảy đến. Thêm vào đó xã hội hậu chiến với ăn tượng không khiếp về chiến tranh, với sự đũng bừa bãi những từ - ngữ chính - trị, sự mâu - thuẫn lớn giữa lời nói và hành động của những người được coi là mẫu mực đã gây trong đầu óc người trẻ tuổi một hoang mang lớn.Đáng ngay hơn nữa là tôn giáo, cứu cách giải thoát quan trọng cho tuổi trẻ đã mất nhiều ý nghĩa cao đẹp của nó. Người ta thiên về tri đạo hơn là hành đạo.

Tôi nghĩ rằng quan niệm đó làm gia tăng sự hoang mang trong tuổi trẻ. Sự mất tin tưởng nảy mầm trong sự hoang mang ấy đưa đến một thái độ hoài nghi. Những lối khuyên thiện không còn gây một sức khích động sâu sa nữa. (Thiên đường, địa ngục chỉ là là những danh từ nói cho vui mà thôi) và đã từ ra bất lực đối với xã hội trước mắt một số đông người trẻ tuổi rồi. Và một khi đạo đức được coi như hình thức mê của mê tín dị đoan khoác ngoài, những thói xấu sẽ lấn áp nó. Đây là lý do sự xâm nhập của ý thức hệ vô thần biểu hiện sinh KHS vào tâm hồn tuổi trẻ, và đầu óc họ trở thành mối tương dinh dưỡng cho vi trùng hiện sinh chính bởi bo thiếu một sự suy luận chín chắn...

Tôi rất tán đồng tư tưởng của người bạn Chu văn An trên. Bởi vì : « một thì đạo đức được coi như hình thức mầu mê của một tầm ăn khoác ngoài » và không hề tin có Thượng Đế, con Người chỉ là một con vật tiến bộ do sự tình cờ tạo ra. Khác nữa thêo như Sartre đã nói, nếu cuộc đời là vô lý thì con người và sự hành vi của nó chỉ là vô nghĩa, không thiếu gì, hoặc theo kiểu nói của Vercors, con người nếu chỉ là những kẻ bồng bềnh trên chiếc tàu sắp chìm thì mọi hành vi cũng đều vô vị : « ôm hôn nhau hay là đánh giết nhau » cũng không hơn gì. Rất được con người vẫn tơi vào : « chiếc mêm đen ngòm của huyền nhiệm vũ trụ » và con người vẫn vô vọng (inespéré) thì con người không có lẽ sống nào khác ngoài sự thỏa mãn bản năng dục vọng trong những khoái lạc dê mê của cảm giác nhất thời. Cứu cánh của đời họ là sự sống cuồng loạn, thất nhiều, thất hối hả.

Những đe dọa của chiến tranh càng khiến con người bối hả hưởng thụ, họ không ngăn ngại dấm lên kẻ khác, để bợp lấn nhau để tranh nhau quyền hưởng thụ.

Qua một vài nét trên, hẳn chị hiểu tôi muốn nói gì và đưa đến một câu hỏi : Sự hoang mang tại hại nảy của tuổi trẻ, trách nhiệm quy về ai ? — Có Người đã tôi cho nền Giáo dục hiện tại.

Thành thật mà nói thì trong nền giáo dục của ta cần lãnquất quá nhiều tân tích cổ hủ. Tăng tích hiểu tri nhất, có lẽ là sự nhồi sọ của nó. Ở đây tôi tưởng cầnnêu cho chị rõ ý kiến của một người bạn trẻ. Trong một buổi nói chuyện phiếm, chị bạn đó đã nói với tôi :

— Chị hiểu câu « văn hóa là cái gì cón, lại sau khi đã quên hết » (La culture est ce qui reste quand on a tout oublié) ra sao ? Theo tôi nghĩ, nếu ta đặt câu đó ở không diễm Việt Nam, thời đầm 1961, thì cái còn lại trong rấu bất hủ kia, mà mai thay lại chính là những mảnh bằng !

Tôi ghi lại nguyên văn ý kiến trên và xin miễn phê bình.

(Còn tiếp)

SỞI ĐẬU
(Ban Trái)
Đến nơi chuyên môn điều trị
sẽ được mau lành
Nhà thuốc THANH-XA
Chuyên chữa bệnh trẻ con, trước ở Hàng Thiếc Hanoi, ngoài 30 năm đành tiếng, nay ở 26 Ngô tùng Châu Saigon. Cửa trên 2 con voi. Bạn trẻ mới mọc vẫn uống thuốc số 34. Gốc bệnh con lại, hay sinh chứng nay tật khác uống thuốc số 35.
Đại lý :
Nhatrang : 5 Nguyễn Hoàng.
Huế : 18 Mai thúc Loan.
Dalat : 3 Duy Tân.
Danang : 7 Hùng Vương và 41 Khải Định
Phanthiết: 119 Lý thường Kiệt
Quinhon : 43, 47 Võ Tánh
K.N. số 322 21-8-62.

Chuyện chữa các bệnh trẻ con
Nhà thuốc :
THANH-XA
Trước ở Hàng Thiếc Hanoi ngoài 30 năm Hành nghề, được nhiều thân chủ tin nhiệm.
Nay ở: 26, Ngô tùng Châu Saigon
Cửa trên 2 con voi.
KN số 321 21-8-62.

Qui Bà có thai, nên dùng thuốc
DƯỠNG-THAI CHI-BỬU La-van-Linh
Trị : các chứng ói mửa, đi dưới bàn thân, mỏi mệt, bồn. Tổng phát hành : nhà thuốc La-van-Linh La-Chánh 532 Đông-Khánh Cholon (có đi bán ở các đại lý Việt Hoa) K.N.S. 221 N. 21-7-62.
Thuốc Dưỡng Thai Chi-Bửu La-van-Linh
Bà bầu ăn ngủ ngon, khỏe khoắn, bổ huyết an thai không mệt, giúp bà đẻ thời sanh nở êm thấm, đầy đủ ngày, em bé cứng mạnh... (có bán khắp nơi) La - Chánh 532 Đông Khánh Cholon K.N.S. 57 N. 17-7-62.

VĂN NGHỆ QUỐC TẾ

Một đoản thiên hay của Hung Gia Lợi

(Ba kỳ đăng hết)

CHUYỆN RU NGỦ

Nguyên tác : Ferenc Molnár— Bản dịch Trần Phong

(Tiếp theo và hết)

Záveczki chẳng thể trả lời câu hỏi đó. Viên quan lại cũng vẫn chưa buồn ngó tới anh. Ông nói :

« Nơi sanh ? không biết hả ?»

Záveczki gật đầu. Lúc đó viên quan mới ngước nhìn hắn :

« Mày có quyền trở lại đường thế ít ngày nếu như mày cho bà quản trên cõi đời điều chi. Những người từ trần theo đường lối thông thường thì không cần trở lại bởi vì họ không bỏ xót lại gì cả. Nhưng đối với những kẻ tự vẫn, thì lối chết của họ không được đàng hoàng, như vậy nhiều lúc họ có lăng quên đôi điều để rồi sau này tạo nên sự thống khổ trong cõi dương trần. Hãy trả lời tao xem nào ».

Và viên quan chăm chú nhìn hắn, nghiêm khắc như người ta thường nhìn những ai tự vẫn. Záveczki đáp :

« Tôi quên không đóng nơi hôn mặt đứa con chưa đẻ của tôi. Sau này tôi có tiếc là đã không ráng gợi nhớ lại bà quản trên mình, nhưng thôi, giờ đây đã quá muộn rồi. Thật là buồn thảm quá, nhưng thôi, giờ đây đã quá muộn rồi. Thật là buồn thảm làm nhưng tôi đây là một người và một khi tôi đã bỏ đi rồi thì tốt hơn tôi nên ở lại đây luôn. Xin cám ơn ông nhiều lắm ».

Hắn vênh vào ngước ra, nhìn thẳng vào mắt viên quan một cách thật khiêu khích, và cặp mắt của hắn ta sáng ngời lên giống như nước thép của con dao lăm bếp đang cắm trong tim hắn.

« Hãy đem tên về lại bắt nhân nhẩy nhốt vào ngục thẩm cho ta ! » viên quan lại hết lên và toán cảnh binh túm lấy Záveczki, xô đẩy hắn ra xa, và Záveczki, với lưỡi dao cắm sâu trong tim vẫn cười cợt xuốt chặng đường rồi vừa lắc đầu vừa nói : « Chúng mày thật là bọn cơm bần thiu, bọn kỷ sinh trùng ăn bậy, đồ ngu, quân đại lần ! »

Tức thì hoàn cảnh sắt đánh đập hắn thì nhân trong khi một người trong bọn bọ lấy tay năm lấy chuôi con dao đề nó không thể rơi khỏi trái tim của hắn.

✻

III

Záveczki ngồi trong Hỏa ngục xuốt 16 năm trường. Thật lão như cuộc nếu ai nói rằng ngọn lửa trong hỏa ngục thiêu đốt phạm nhân. Ngọn lửa tại Hỏa ngục không là gì khác hơn một lần ánh sáng mầu hồng thật đậm trong đó tội nhân phải ngồi qua nhiều năm tháng cho tới khi nào hắn ánh sáng đó đã làm tan biến những tính xấu trong người. Lần theo thời gian Záveczki trở nên quen thuộc với làn ánh sáng và cảm thấy tâm tính đã được thanh lọc một phần lớn.

Giờ đây hắn đã sẵn sàng dựng nên thật nhiều dự tính bởi vì trái tim hắn ta đã được rửa sạch mọi tội lỗi, và hắn có ý muốn được nhìn mặt đứa con mà cho đến giờ đây hắn cũng chẳng hề được biết nó là trai hay gái. Thế rồi nhân lúc có viên quan ấn ở đó và quan đã ngang qua lỗ lửa mầu hồng và hỏi mọi người xem có ai kêu ca điều gì về cách đối xử của các chức việc không thì Záveczki xin phép được nói vài lời. Hắn nói :

« Bẩm quan, giờ đây tôi có cho được phép trở lại dương gian lấy một ngày để xem lại đôi điều tôi còn bỏ quên nên đó ?»

«Được lắm», quan Ấn sát nói thật dịu dàng bởi vì những ai đã ngồi Hỏa ngục trong thời gian quá lâu như thế đều đã biết ăn nói bằng giọng cố lễ độ hơn xưa.

« Ngươi chỉ cần tin tưởng cho ta rồi ».

Ngay ngày hôm sau Záveczki đệ lời trình. Quan Ấn sát cho hắn một mảnh giấy nhỏ nói rằng hắn được phép đi chơi trong hai mươi bốn tiếng đồng hồ. Thế rồi hắn được mang xuống phía dưới hầm và người ta tút con dao ra khỏi trái tim của hắn.

Hắn được phát cho một thẻ gửi đồ nhận giữ con dao mà hắn nhét vào trong túi. Đoạn hắn khởi hành, nhẹ nhàng và chậm rãi bước đi mãi tới khu nhà máy đệ bao gai. Tới đó hắn lễ phép hỏi thăm xem bà quả phụ Záveczki—tức ấy đang làm việc trong nhà máy — hiện đang ở đâu người ta chỉ nhà cho hắn và hắn lại tiếp tục bước đi.

Vợ hắn sống ở trong một căn nhà nhỏ của giới công nhân, loại nhà thường xây cất từng giây sau cần, cần nay giống hệt căn kia. Bữa đó nhằm sáng ngày Chúa nhật, và bữa trời đẹp nắng. Vợ hắn vẫn còn nguyên vẹn vóc dáng một ả nữ tỳ mặt trắng và nhỏ bé, chỉ điểm khác là giờ đây nàng đã già hơn xưa. Záveczki trông thấy vợ vì lúc đó nàng đang ngồi khẩu bên cửa sổ. Có hai bình hoa đỏ loại thường dùng bát bên cửa sổ và phía sau những bông hoa có mắc một tấm màn màu của Nhung bên cạnh tấm màn vẫn còn một khoảng trống dủ để hắn nhìn thấy nàng. Khuôn mặt nàng thật là nghiêm trang và thủy mỵ

Záveczki gõ cửa. Cánh cửa mở rộng và một thiếu nữ bước ra. Cô gái trạc chừng 16 tuổi và hắn nhận ra ngay người đó chính là con gái hắn.Cô gái hỏi với một giọng nghiêm trang :

« Ông muốn hỏi gì ? »

Záveczki đưa bàn tay trái đặt lên chỗ trái tim để cô gái không thông thấy cái lỗ thủng trên áo mà chỉnh hắn đã dấm rách.

Rồi hắn cảm thấy giờ đây hắn có thể quay trở về Hỏa ngục vì hắn đã nhìn thấy mặt con. Nhưng hắn còn phải nói một đôi lời. Bởi vì con hắn đã hỏi xem hắn muốn điều chi. Hắn cho bàn tay phải vào trong túi áo ra ba quả bông bằng xương mầu trắng mà hắn thường dùng để làm trò mua rối khéo léo như trò ảo thuật.

« Thưa cô... », hắn nói, « tôi có thể làm đủ mọi trò vui... ».

Và hắn có công làm điệu bộ cốt làm cho cô con gái vui cười. Nhưng cô gái không cười. Cô thật nghiêm trang và dửng dân giống hệt như bà mẹ. Cô nói : « Thôi, ông đi di... ».

Rồi cô sẩm lấy quả dấm cửa để đóng cửa lại để khỏi bị ông khách nghèo khổ này quấy rầy. Cô có một bàn tay nhỏ nhắn, nước da trắng muốt và năm ngón búp măng. Lúc đó trên thân Záveczki bị trăn ngập bởi tất cả sự giận dữ mà ngọn lửa của Hỏa ngục đã làm cho lăng dong trong xuốt 16 năm trường. Giống như sóng cả dai dương, lòng tinh oán dâng lên trong lòng anh. Và hắn đánh vào cánh tay trắng muốt đã dấng sẵn cánh cửa vinh viễn khép chặt trước mặt hắn. Cô gái chăm chú nhìn hắn đoạn lại đưa tay ra khóa cửa. Tiếng chìa khóa trong ổ khóa, Záveczki bỗ rơi ở mê ngoài. Lúc đó con gián của hắn đã ngoái và hắn cảm thấy hồ thẹn vì đã đánh con gái hắn.

Hắn bồi rối quẩy quả nhìn quanh và cảm thấy trái tim bị đâm thủng của hắn bắt đầu đau trở lại. Hắn vội vàng bỏ đi. Hắn cũng không biết rõ là hắn bỏ đi đâu. Nhưng người đã chết chỉ có thể đi về một hướng, trở lại cõi âm ty.

Đêm đã trở khuya khi hắn về tới cản nhà đã xô mà từ nơi đó hắn đã khởi hành chuyến đi hồi sớm. Ở đó người ta đã biết tô mọi việc xảy ra. Tên gác cửa ngồi ở chỗi canh mà cười chế nhạo hắn. Hắn cúi gục đầu xuống và sẩm lặng lẽ lên trên lầu để trình với ngục quan. Quan Ấn sát đã sẩm sẵn chờ đợi hắn. Họ thu hồi tâm thế gửi đồ và đưa con dao vào trong tay hắn. Họ la mắng hắn :

« Mi là tên đo đăng vô lại nhất trần gian ! Mi từ thế giới bên kia trở về để dành dấy con mi ! »

Hắn không nói lấy nửa lời. Con dao lại được cám sâu vào tim hắn, và rồi hắn khẽ buông một tiếng thở dài. Họ tàm lấy hắn, nhét hắn vào trong một cái xe bằng sắt nhỏ hẹp đoạn đây hắn xuống tít dưới Địa ngục. Từ đó lên mãu,hỏng Záveczki lần mình vào trong lò lửa đỏ, và ở nơi đó hắn bị vứt vào vực đầu để mà đớn đau kêu thét trong muôn đời vạn kiếp về sau. Và đó là điều đã xảy đến với Záveczki.

(Xem tiếp trang 5)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Tự Do
Số 1.651 — CHỦ NHẬT 16-9-62 TRANG 3

THƠ VÀ THI NHÂN

Thay bậc đời ngôi

Toả thiên nhiên cũng bốc lên cần
Phi Yên chau mày tủi Thái Chân
Ngôi báu đã trao loài Mây ngự
Vua Đường vua Hán kiếp ly dân

VŨ HOÀNG CHƯƠNG
(Nhị Thập Bát Tú tập 2)

NHẬP CUỘC

Cháo lú linh hồn mới hớp xong
Bàn chân khởi điểm bước đi vòng
Hoa thơm mặt đắng cười chen khóc
Nợ góp luân hồi lũ ước mong

PHÙNG KIM CHÚ

LỜI BÀN CỦA VŨ - HOÀNG - CHƯƠNG

Ban Phùng Kim Chú ghi lại ở đây một cảm giác khá tế nhị khiến chúng ta lo thấy hiện lên đầu hồi lớn về kiếp người. Trong bài đã có những chữ khởi điểm, luân hồi, là danh từ Hán - Việt ; thiết tưởng chữ linh hồn có thể đổi thành «hồn hoang» cho nhẹ bớt đi :

Cháo lú hồn hoang mới hớp xong.

Giọng hát buồn

Giọng hát buồn nghe dồn vào Dĩ vãng
Trời đang mưa ngoài phố rét muốn chân
Ngã-ba-lầy dục khoét cả-ngày -xuân
Mây từ xứ dẫn về đây không lối.

Ai bắt hồn tôi giam vào Tội lỗi
Giọng hát buồn theo giấc ngủ nôi khuya
Bước ai đi trong mộng vỡ chia lìa
Tiếng con trẻ thét gào cơn gió loạn.

Người không đến trong bàn tay sở soạng
Đớp vào tôi nép áo mộng ban đầu
Nhóm lửa bình minh, thức dậy thương nhau
Tôi ngoảnh lại bên giường vang tiếng khóc

Môi em cắn tự ngàn xua nhiễm độc
Trái tim nồng máu rỉ thâm thía gian
Kiếp sống bàng quơ thuốc cháy lụn tàn
Bừng mặt gọi hồn em vùng khói biếc

Giọng hát buồn như ngàn năm rên xiết
Nhịp nối vệ giấc ngủ ấm hơi đưa
Quây không gian em hiện đến bao giờ
Xiềm mơ cười hay mùa hoa đang chín ?

VŨ HỒ (Quảng Ngãi)

LỜI BÀN CỦA VŨ - HOÀNG - CHƯƠNG

Bài này cũng một nguồn cảm hứng với bài Trời Khuya Tháng Chín đăng kỳ trước. Ý từ bồ khuyết lẫn nhau và giúp ta hiểu thêm tâm hồn của tác giả.

Làm thân cỏ dại

Một trời ngủ trong giấc mơ tội lỗi
hàng cây nghiêng trụi lá đứng cho xa
bánh xe điện lăn miết bụi giang hồ
ôi hoang vắng linh hồn tôi sa mạc

Đêm mưa mùa lá vàng rơi lác đác
vùng ưu tư tràn ngập cỏi xa mơ
vết trăng đen trong tiềm thức ở hồ
19 tuổi đời tôi đầy cát bụi

Niệm mến thương gia đình hắt hỏi
đứa con hoang, thế kỷ coi thường
bước chân đi xiên lệch mù sương
buồn thác lo, đời vui gây yếu

Phiền buồn giăng bụi cỏ liêu
đời tôi đã chết từ nhiều năm nay
hồn đi hoang, bố thống ngày
làm thân cỏ dại từng bây kéo đi.

NGUYỄN DÃ THẢO

LỜI BÀN CỦA V.H.C.

Bạn Nguyễn Dã Thảo cũng lối thơ mới vần liền nhưng qua 2 đoạn 8 chữ lại chuyển sang 1 đoạn 7 chữ và đoạn kết lại trở trái hẳn ra không hiệp vần nữa, vì bạn bỏ lối thơ mới để dặt 4 câu lục bát. Sự đổi điệu khá đột ngột này khiến chúng ta càng lưu ý đến đoạn kết. Và quả nhiên chúng ta ghi nhận ở đó nhiều rung động chân thành gợi lên bằng những hình ảnh đẹp.

Y HỌC THƯỜNG THỨC

THỜI MÃN KINH

Bệnh huyết trắng

« Mãn kinh » (Ménopause)

Vào khoảng 45-50 tuổi, kinh nguyệt mỗi tháng mỗi ít rồi tắt hẳn: đó là thời kỳ «mãn kinh». Có người tắt kinh rất sớm (40 tuổi) hoặc rất muộn (60 tuổi). Như chúng ta đã biết, người nào thấy kinh sớm thì tắt kinh cũng sớm. Thời gian hoạt động tích cực của noãn sào, nghĩa là người ta có thể sinh đẻ và có kinh nguyệt lâu chừng 30-35 năm. Sau khi mãn kinh, trứng không rụng nữa và người ta hết chửa đẻ. Lúc này, sự ham muốn sắc dục giảm xút nhưng ở một vài người lại tăng lên một cách quá đáng. Tuy không nên chấm dứt hẳn, vấn đề sinh lý cũng cần hạn chế theo với tình trạng hiện hữu.

Thời kỳ mãn kinh có khi đến một cách đột ngột, không có triệu chứng báo hiệu. Nhưng thường thì trước khi mãn kinh ít lâu, người ta thấy kinh nguyệt không đều, có khi bằng đi mấy tháng rồi lại thấy, có khi huyết ra nhiều, kéo dài đây dưa từ kỳ nọ qua kỳ kia. Đồng thời độ tuần hoàn cũng như bộ thần kinh đều bị ít nhiều xáo trộn: hồa bốc lên đầu, mặt bừng đỏ tim đề hồi hộp, hay bồ mồ hôi, tức ngực khó thở, ù tai hoa mắt, sớt ruột chậm tiêu nặng ở bụng dưới vv... Tình tình cũng thay đổi : hay buồn

(Xem tiếp trang 4)

TỐI GẶP HỘI ĐỒNG CÁCH MẠNG CUBA

★ Những nhân viên trong Hội Đồng Cách Mạng Cuba tại Miami đã nói gì với tôi về Fidel Castro, và về cuộc chiến đấu chống Cộng của dân Cuba?

★ Một chiến thuật chung cho Đức, Hàn, Trung Hoa, Việt Nam và Cuba... đề hành động cùng ngày, cùng giờ ? Cần phải có một cuộc cách mạng quốc tế ?

167.000 người Cuba đã thoát khỏi chế độ Castro đề sang Mỹ.

Bài của PHẠM VIỆT TUYỀN

L.T.S.— Trong cuộc Mỹ du, ông Phạm Việt Tuyền đã tới Miami giữa lúc vẫn đề Cuba trở nên sôi nổi và tìm gặp nhân viên Hội Đồng Cách Mạng Cuba, với mục đích tìm hiểu cuộc tranh đấu của Hội Đồng đó. Ông đã nghe tận tai và tận mắt những hình thức và đường lối đấu tranh của Hội Đồng và đã đến thăm những trung tâm của người Cuba... ông thuật lại dưới đây với quý vị độc giả những điều đã thâu lượm được.

Một trong hàng trăm vấn đề hiện tại của Hiệp Chủng quốc Hoa Kỳ là việc cứu mang hàng trăm ngàn người Cuba đang tìm đủ cách để chạy sang Hoa Kỳ, hoặc để sống tự do trong khi, hoặc để mưu đồ cuộc cách mạng cứu nước Cuba sau này khỏi ách Fidel Castro và khối tai họa cộng sản.

Theo thống kê ngày 20-7 năm nay thì đã có tới 130.874 người đi cư từ Cuba sang Hoa Kỳ, trong số đó có 90.000 vào đất Hoa Kỳ do nơi trung Miami cách đất Cuba 90 dặm tức là 144km810. Vì thế, để tìm hiểu phong trào đi cư Cuba, tôi đã đi Miami, tìm đến Trung Tâm Đón Tiếp Người Cuba đi cư ở số 600 đường Bucayne, gặp ông Louis Rogelio de Lasa và, nhờ ông, được tiếp xúc với nhiều nhân viên khác trong trung tâm cùng với chính các người Cuba mới đi cư tới. Cũng nhờ ông, tôi đã được giới thiệu với bác sĩ Antonio Maceo là một nhân viên của Hội Đồng Cách Mạng Cuba có một trụ sở ở số 1700 đường Bucayne. Nhờ sự giúp đỡ của hai ông, tôi có hai đường giấy quen biết, tức là hai đầu mối để gỡ rối một vấn đề khá phức tạp.

Castro và cộng sản

Fidel Castro có phải là một người cộng sản hay không ? Tại sao Castro đã theo phe cộng sản ? Đó là hai câu hỏi mà nhiều người đã đặt ra và trả lời. Theo những người Cuba hiểu biết — trong đó bác sĩ Antonio Maceo, người đã từng biết cộng sản khi du học bên Pháp và khi đi du lịch ở Tây ban Nha vào khoảng 20 năm trước đây —, thì Castro đã theo cộng sản vì nhiều nguyên nhân, nhưng lý do chính là vì ích kỷ tham vọng : Ông ta là một nhà độc tài, muốn bề chủ Cuba và, hơn nữa, muốn lãnh đạo cả miền Nam Mỹ. Không biết trước kia ông ta có phải là đảng viên cộng sản « chính cống » hay không, nhưng hồi năm ngoái, để sự ủng hộ của khối cộng sản ngày 2-12-1961, ông đã công khai tuyên bố rằng ông đã là đảng viên cộng sản và sẽ là đảng viên cộng sản Mác Xít Lê ninh mãi mãi..

Cách đây vài tháng — tin mấy có loan ở Tự Do — Fidel Castro có nhận được 5.000 binh sĩ cộng sản Nga. Tiếp v.v

Castro và phong trào di cư

Hồi 1959 dân chúng Cuba đã tin tưởng ở Fidel Castro bao nhiêu, thì, bây giờ, họ chán ngán ông ta bấy nhiêu. Do các chính sách khác nghịch của ông, cũng như do chế độ cộng sản độc tài mà ông ta đã nhập vào vào miền đất ngọt như đường mía và thơm như khói thuốc lá này.

Từ tháng 2 năm ngoái, cho tới hơm tôi đến thăm ông Louis Rogelio de Lasa, ngày thứ hai 20-8-62, số người đi cư đã lên tới khoảng 167.000. Tính trung bình mỗi tuần có tới 2.000 người đi cư và 900 người được gửi tới chỗ làm việc trên khắp nước Hoa kỳ. Nói kiểu khác, số người được xếp cho có công ăn việc làm thực thụ cho tới nay mới chỉ là 37.000 !

Họ đến Miami và một vài miền khác bằng đủ mọi cách nhân dông đã phải trải qua nhiều nỗi gian truân : nhiều người đến bằng thuyền buồm, thuyền đánh cá, không có giấy thông hành, thiếu thức ăn và nước uống ở dọc đường, nhiều khi phải lấy quần áo và vũ lại để làm buồm cho thuyền chạy, nhiều trẻ con chết hoặc sinh ra ngay trong thuyền đó. Cũng có một số người đi bằng tàu bay đăng hoàng: Đó là những người đã chờ được cất lâu mới xin được giấy phép, có khi phải đăng cũng cả gia tài điền sản, có kẻ phải đút lót tiền nong, có kẻ theo đường vòng quanh mà bay tới đất Hoa Kỳ...

Nếu có C.S. lọt vào :

Giữa làn sóng di cư ồ ạt này có thể có một số phần tử cộng sản hoặc theo Fidel Castro len lỏi vào. Để là điều mà ông cũng nghĩ tới và đề cũng là điều mà tôi đã hỏi ông De Lasa (cũng là một người Cuba đã từng làm quản lý cho một hãng quảng cáo trước khi đi cư. Ông De Lasa cho tôi biết rằng có một ủy ban để kiểm soát về phương diện ấy ; Ủy ban này gồm những người ái quốc Cuba đặc biệt là trong đó có những người đã từng làm cảnh sát công an trước khi đi cư.

Công cuộc cứu trợ Phong trào di cư

Như đã nói ở trên, mới có độ 37.000 người được xếp đặt cho có công ăn việc làm. Những người khác phải tự tức hoặc còn tiếp tục được cứu trợ. Bộ Y tế, Giáo dục, Xã hội Hoa Kỳ chăm lo công việc cứu trợ và Bộ Lao động chăm lo tìm kiếm công ăn việc làm cho họ.

Trụ sở trung ương tiếp đón là Trung Tâm Di Cư Cuba ở Miami, có sự giúp đỡ của những tổ chức tư nhân thuộc đủ các khuynh hướng : Công giáo, Tin lành, Do thái và không theo tôn giáo.

Các người đi cư được giúp đỡ về thức ăn, nơi ở, thuốc men, rồi được giúp tìm công ăn việc làm. Ngày 19-8-62, tờ báo địa phương The Miami News đã loan một tin ở trang cuối cùng : có 200 luật sư Cuba đã tìm được công việc. Bài báo ấy cũng nói thêm rằng Trường luật Miami đã mở lớp tu nghiệp cho các luật sư Cuba về luật pháp căn bản Hoa Kỳ : các luật sư sinh viên này thuộc nhiều hạng tuổi khác nhau, kể mới 25, người đã 73 !

Các nghề khác nhiều khi cũng phải tu nghiệp lại như thế về luật lệ phòng tục vv... khác nhau giữa Cuba và các nước Mỹ châu khác. Một sự tắc tối nữa : người Cuba thường nói tiếng Tây Ban Nha, phần đông không nói được tiếng Anh, nên lại phải tổ chức những lớp luyện tiếng Anh cho họ.

Hội đồng Cách mạng Cuba và tương lai

Bên cạnh phong trào di cư khổ lớn lao nói trên, thiết tưởng cũng cần phải nhắc tới Hội đồng Cách mạng Cuba.

Đây là một tổ chức được thành lập nhằm hai mục đích. Lật đổ Fidel Castro và chế độ cộng sản mà ông ta đã nhập

(Xem tiếp trang 4)

Hình một phòng trong trung tâm ở Miami làm giấy cho những người Cuba đã trốn chế độ Castro và xin lưu cư tại Mỹ. Cảnh trên diễn ra hàng ngày tại trung tâm.

Một bức thư của 1 thanh niên Mỹ gởi thanh niên Việt Nam

★ Vấn đề : có phải phim Mỹ và quân quân đội Mỹ là hình ảnh thật sự của nước Mỹ không ?

L.T.S.— Trong số chủ nhật 26-8, chúng tôi có ghi rằng : ông Phạm viết Tuyền, trong cuộc Mỹ du, có gặp những thanh niên, sinh viên Mỹ và có một sinh viên ở New Haven học tiếng Việt Nam rất thích V.N. hơn viết thư trao đổi với thanh niên V.N. Đây là bức thư của anh đó, cùng với tên và địa chỉ mà chúng tôi ghi ở dưới đề những bạn thanh niên V.N. nào muốn trao đổi thư từ thì viết cho anh ta.

Các bạn,

Tôi là một sinh viên Mỹ, hiện đang nghiên cứu về ngôn ngữ và văn chương Trung hoa và Việt Nam. Trong khi làm việc, tôi gặp nhiều sinh viên, giáo sư và kỹ giả từ Viễn đông tới nhất là từ Việt Nam. Nhiều người Việt Nam đến Hoa Kỳ ngạc nhiên thấy khác hẳn với điều họ nghĩ. Tại sao vậy ?

Quan điểm của người Việt về Mỹ bắt nguồn chính từ 2 nguồn tin tức : phim ảnh Mỹ và binh lính Mỹ ở Việt Nam. Tuy nhiên, những nguồn tin này chỉ phô bày một phần nào về hình ảnh về đời sống tại Hoa kỳ và vì chỉ là một phần hình ảnh nên không đúng.

Hầu hết phim Mỹ được sản xuất để thỏa mãn « thị hiếu trường giả » và chỉ một ít phim được thực hiện mà thỏa mãn « thị hiếu trí thức ». Nếu các bạn nhận thức về Hoa Kỳ qua phim ảnh trường giả Hollywood, các bạn chắc phải trông rằng mọi người Mỹ đều nhai kẹo Cao su, lái những chiếc xe hơi đắt tiền, nhảy «twist», uống Coca Cola, và mặc áo Sơ mi Hội lỗi. Những phim như thế tạo ra một hình ảnh quá thô mộng không thực tế và có vẻ vật chất của văn hóa Hoa kỳ. Những cuốn phim Mỹ viện bác và thực tế hơn ít khi tới Việt Nam và không được phổ thông bởi vì những cuốn phim này tế nhị và khó hiểu nếu không quen thuộc với cuộc sống của Hoa kỳ và hiểu tiếng Anh khá.

Do vậy, vấn hoá Huế kỳ được tính bày sai lạc trong hầu hết phim ảnh chiếu tại V.N. Đáng tiếc là «nghệ thuật điện ảnh» lại không được phát triển một cách tri thức ở Hoa kỳ như ở Ý và Anh. Những phim ngoại quốc có giá trị nhất là những phim của Ý và Thụy điển rất được giới trí thức Hoa kỳ ưa chuộng, trong khi đó số những phim Mỹ lại được giới trưởng giả ưa chuộng hơn.

Quân nhân Hoa Kỳ đóng trú ở Viễn đông những con trẻ và trước đây chưa bao giờ rời Hoa Kỳ, Phần lớn binh lính Mỹ không phải những người đã tốt nghiệp Đại học ; thường thường mà nói, những thanh niên này chỉ đại diện cho một nghành của xã hội chúng tôi nghĩa là những giá trị văn hóa của Hoa Kỳ chỉ được đại diện 1 phần do những đoàn quân của chúng tôi ở ngoại quốc. Nhiều người dân Việt Nam quen thuộc với nền văn hóa Pháp biết rõ nhiều thành phần của xã hội Pháp không được đại diện bởi người Pháp ở Việt Nam vào hồi trước 1954; cũng thế, Hợp chủng quốc (một xứ rộng 185.000.000 dân) có nhiều thành phần văn hóa không được đại diện trong đoàn quân của chúng tôi.

Hoa Kỳ là một xứ có nhiều sự khác biệt : trong những bài sau này, tôi sẽ bàn luận sự khác biệt này trong Văn hóa Hoa Kỳ ; (Tôi cũng sẽ đi du lịch thăm Âu Châu trong những năm tới và sẽ viết những cảm nghĩ của tôi về Anh quốc, Pháp, Ba Lan, Tây ban Nha v.v...).

Thân mến
STEPHEN D.O'HARROW
703 Argyle Avenue
Flossmoor, Illinois USA

Đây là nguyên bản bức thư của anh Stephen D.O'Harrow.

I am an American student, studying Chinese and Vietnamese languages and literature. In my work I meet students, professors, and journalists from the Far East, especially from Vietnam. Many of the Viet-namese who come to the

(Xem tiếp trang 4)

Cuộc họp mặt của nhóm học sinh đã du học Hoa Kỳ

● Có những gì lạ ở Mỹ và khác với Việt Nam.— Những nhận xét lý thú của các bạn trẻ.

SAIGON. — 8g. 30 tối 11-9-62 tại thính đường của Hội Việt Mỹ có cuộc họp mặt của nhóm học sinh V.N. vừa đọc học tại Hoa kỳ trong thời gian 1 năm trong chương trình « American Field Service ». Tham dự buổi họp này ngoài nhóm học sinh trên còn có các phụ huynh của các học sinhnhà và khá đông các thân gia người Mỹ và một số đại diện báo chí Thủ Đô.

Sau khi ông F. Raymond Iredell, Giám đốc Hội Việt Mỹ giới thiệu nhóm học sinh này với thân gia, các học sinh ngồi tự tập tiếp một bàn dài, lần lượt tự giới thiệu tên tuổi, trường đã học ở VN và tại Mỹ rồi kể lại một vài sinh nghiệm thích thú nhất của mỗi người đã thâu nhận được trong thời gian du học ở Mỹ.

Nhóm học sinh này gồm có các cô Trương mỹ Hà, cô Tào Bình, cô Đinh anh Đào (học sinh Trường Sơn) cô Nguyễn thúy Nga (Trưng Vương) cô Thúy Hà (Marie Curie) cô Thu Hương cậu Nguyễn đăng Quý trưởng nhóm (Chu văn An) Hà kim Vọng (Khải Minh) và Chân Cương (trường HoaKiều).

Qua cuộc thảo luận đại để nhóm học sinh này đều nhận thấy có một sự khác biệt rất xa giữa cuộc sống của người dân Mỹ và V.N. cũng như từ chức giáo dục, phương pháp giảng dạy. Riêng về tổ chức giáo dục các học sinh cho biết phương pháp giáo huấn rất mới lạ, học sinh được tự do chọn lấy môn học sinh ưa thích hơn là giữa giáo sư và học sinh có vẻ thân mật, không quá xa như ở xứ ấm. Việc học hành có vẻ dễ dàng thích thú trong đó học sinh được góp phần nhiều bằng các cuộc thảo luận tự do giúp thầy trò chứng phải chỉ ngồi nghe « điền thuyết». Chương trình học cũng không quá ôm đồm, nặng nề nên học sinh học được nhiều mà không bị lao lực. Các nữ sinh thì kể lại lối sống của các

(Xem tiếp trang 4)

TÌM HIỂU VẤN ĐỀ

XÂY DỰNG ĐƯỜNG LỘ

● Những vấn đề phức tạp và khó khăn. — Những việc cần biết rõ để nghiên cứu việc xây dựng. — Tại sao Công chánh chỉ tiêu tiền mà lại làm ra nhiều lợi.

Bài của ô. LÊ HUY BÌNH

L.T.S. — Tác giả bài này là một vị rất am hiểu vấn đề: ông Lê huy Bình, kỹ sư Công chánh, Trưởng Phòng kỹ thuật khu Công chánh Miền Nam Trung Nguyên Trung Phần. Bài này được viết ra với mục đích dẫn giải phù thống một cung tác quan trọng của quốc gia đương mở mang như nước V.N. Bạn đọc sẽ thích thú mà tìm hiểu được một công việc có thể thấy diễn ra hàng ngày trước mắt, công việc đó khó khăn hơn là việc trải đất, đắp đá và cho xe hủ lô cán qua.

(Tiếp theo)

Dưới đây, chúng tôi sẽ xin nói đến việc áp dụng từng nguyên tắc một trong 3 nguyên tắc ấy, cần có vào những điều đã học hỏi qua sách vở tài liệu, qua qua kinh nghiệm và nhận định của chúng tôi.

Nguyên tắc I :

Căn cứ những sự nghiên cứu trước.

Việc xác định cho đúng mức những công tác cần phải thực hiện cũng như thứ tự các nghiên cứu trước » vừa là nguyên tắc của lương tri, vừa là nguyên tắc của một nền hành chánh lành mạnh, của một sự lãnh đạo đứng đắn.

Nếu không có những lý do khẩn cấp về kinh tế và chính trị xác đáng, tà không nên sao lãng nguyên tắc này. Kinh nghiệm cho biết, những khi làm mà không nghiên cứu trước người ta thường gặp rất nhiều rắc rối đang tiếc do sự ngẫu nhiên đưa lại.

Nguyên tắc II

Thảo kế hoạch, đặt mục chương trình xác đáng.

Khi đã chính xác về đường sá, người ta không nên quên vấn đề dương sá cũng chỉ là 1 phần trong vấn đề chuyên chở trên bộ, mà trong vấn đề chuyên chở trên bộ, cung như trong vấn đề chuyên chở bằng hỏa xa phải tính sao để bảo đảm được sự chuyên chở một số hàng hóa mậu ở cả với mức tính phù hợp nhất, tính phấy không phải chỉ có phần chi tiêu công cộng kinh phí thiết lập, mà phí giảm tính dùng cụ, kể cả phí tu bổ mà còn có cả phần chi tiêu của những người xử dụng công lộ nữa tức là cầu tự giảm, trừ, tu bổ và khai thác dụng cụ để chuyên chở. Ta cung không nên quên cả giá trị thời gian chuyên chở hành khách cũng như hàng hóa. Vấn đề an ninh cũng như vấn đề tiện nghi cũng cần để cập tới. Một tỉ dụ tại Pháp người ta đã tính trên một đoạn đường 40 km một xe hơi, nếu xử dụng xa lộ, thay thế đường thường, sẽ lợi được

(Xem tiếp trang 4)

HÌNH Đức người Trạch Châu vốn là

một tay cờ khôi tròng giới lực lắm, sức có thể kéo nổ cũng bàn liền nhiều phát tên không trúng gân, được khen là tay nổ tuyệt kỹ một thời. Nhưng bình sinh xoay sở buôn bán đều không lợi, hễ cứ ra khỏi cửa là đã bao hụt lỗ lã. Tuy vậy các tay buôn bán lớn ở hai kinh thường lại thích buôn chung với Hình vì được thế thì đi đường khỏi sự cướp bóc. Đâu mùa đông mặt nước vẫn có vài ba khách buôn bỏ ra một ít tiền cho Hình vay rồi mới buôn chung một chuyến. Hình liền xét xách tiền gông gộc thêm vào đề đi buôn. Trong đám bạn bè có người giỏi nghề bói, Hình liền đến nhờ đoán hộ một quẻ. (Người bạn xem xong nói :

— Quẻ này xấu lắm ! Nếu lấ làm nghề thì không tốn hại nhiều cũng tổn hại ít. Hình không vui, bụng muốn thôi nhưng vì các bạn buôn cố ép phải đi ngay nên đành phải đi. Đến kinh đô, quả như lời đoán. Lúc đó đã gần hết năm tháng chạp, Hình một mình cuối ngựa ra ngoài thành, trong lòng lâm vào phiền muộn vì năm liết Tết đến mà trong mình thì lưng vốn đã hết.

Lúc bấy giờ vào buổi sớm, sương phủ mang lung. Hình quất ngựa đến một tửu quán bên đường trút bỏ hành trang gọi rượu uống. Nhìn ra mặt bàn đường cứa sổ phía bắc thấy có một ông lão đầu râu tóc bạc đang cùng uống rượu với hai chàng tuổi trẻ, bên cạnh có một thằng tiểu đồng đứng hầu tóc hung hung vàng mà rối bời. Hình ngồi quay lưng về hướng nam đối mặt với ông lão nên nhìn rõ từng cử chỉ. Tên tiểu đồng trong khi hầu rượu lấy tay đánh vỗ thức ăn trên mâm, làm rơi vào áo ông lão.

Một chàng trẻ tuổi giận, liền đánh cho nó một cái tát tai rồi cầm khăn đang lau bàn áo cho ông lão. Nhưn kẻ thấy hai tay của thằng nhỏ đó giống có một chức vàng sát đấy chứng nữa tác, mà cũng vì chứng bon hai cầu. Anh ông lão sai chàng tuổi trẻ tay vào một cái tui đã để gần đấy lấy ra một đồng bạc nhỏ để lên bàn mà cản rồi tính toán mà nói rằng :

— Con có thể uống thêm vài chén nữa.

Nói hoàn nhiên tiền vào tui đã được lại xem tất rồi tiếng nói ra chưng người giật mình cung là mắt đi ra, thì ông lão bảo chàng thanh niên đồng cung cuối, lên mới con ngựa đi mà theo sau rồi cả hai đều khởi của đi thẳng Hình thấy hai ông đến cùng tên tuổi ông ngựa ra đi. Hình vẫn tấy hay có nhiều tiền nên tính là mấy lần, lòng thâm nói đây, bàng hoàng thêm như người ngây thây mất chả nường mà không được ấn. Bên thằng tiểu đồng đứng dậy đi theo. Thấy ông lão và thằng tiểu đồng cùng đang lững thững trước mặt Hình liền đi xuống đường tái đón đầu rồi ngẩm tên đường cung lâm mặt tựu hướng cả ông lão mà dọa. Ông lão thấy thế cũ xuống thấp chiếc ông bên chân trái ra, mỉm cười mà rằng :

— Nhà ngươi hả lại không biết tiếng ta là Iao ác quỷ hay sao ?

Hình bẩn ra một phất tên. Ông lão nắm ngựa ta trên yên rồi dùng tay chân trái, hai ngón chân dơ ra như hai gong mà bắt lấy mũi tên. Đoạn lão vẫn cười tới hồi rằng :

— Cái thì nghề của mấy chỉ đến thế thôi ư ? Nước thế thì đâu có đáng là địch thủ của lão ?

Hình nổi giận bèn đem hết tài nghệ tiễn ra : một mũi tên vừa phát ra đã tiếp đến một mũi khác bắn tới tiếp. Ông lão vẫn cứ tay bắt được một mũi tên nữa thì không ngăn mũi khác tiếp đến theo lối liên châu nên bị ngay mũi tên thứ ba trúng pháp vào miệng, lão đào ngã xuống, miệng vẫn ngậm mũi mà nằm cứng đơ. Thằng tiểu

(Xem tiếp trang 5)

Liêu Trai Chí Dị

LÃO ÁC QUỶ

Nguyên tác của BỒ TÙNG LINH — NGUYỄN HOẠT dịch

Tìm việc

— Nữ sinh viên văn khoa, có bằng tú tài toàn phần Pháp muốn kiếm việc làm tại tư gia, xin liên thư cho cô Kim Anh 220/4 Trương m. Giảng Saigon

Tự Do

Số 1.651 — CHỦ NHẬT 16.9.62 TRANG 4

Đàn ngang cung

(Tiếp theo trang 2)

Công cốc bao năm ca tụng « người »
Gù lưng, uốn lưỡi... « Bác đói bình! »
Đăng bao cái ghế bung-xung ấy,
Tưởng được ngồi lâu dường cối « thế »

Nào ngờ quỷ đỏ vốt chanh khô,
Hết nước Đăng kêu « phản một lò » !
Trí-thức, công-trường cho tẩy não,
Cán quên ngu dốt nhảy làm lo.

Tháng trước Huy-Thăng khoác áo quan (1)
Quai mồm buộc tội nhóm Nhân Văn
Hết lôi xí và nói tư sản.
« Mai mốt rồi Thông ăt đến lượt..!

Biện chứng «con tiêu» có thể thôi,
Tương quan luật ấy quá xưa rồi.
Con người tất cả là con vật..
Kéo chiếc xe xiềng Các Mác thôi ! !!

GIANG NINH
Tôn Mai

(1) Mấy năm trước cũng thế. Cụ Thân, Huy Thăng được Đảng chỉ định giữ chức Công tố viên, để buộc tội Trần Tuấn Khải, Trần Dân và một số các bạn Văn trong nhóm Nhân Văn Giai Phẩm và nhóm Văn.

« Mười Thương » mới

Hạt các nhà bình luận Mỹ đã lựa chọn 10 bà đẹp nhất sẽ khuôn mặt. Tự Do ngày 1-9-62

Một thương đôi mắt Loren (1)
Khác thu ba đẹp hơn diễn ổ.tô.
Hai thương cặm cũa Bardot (2)
Ông nào rầu rộm cặm vô... môi lỷ ! (2)
Ba thương tai của Kelly (3)
Tai voi ? Tai chuột ? Lớy gì vì đây ?
Bốn thương khoanh cổ Audrey (4)
Đã mềm mại lại no đầy, tính vì.
Năm thương mái tóc Kennedy (5)
Lúc thì óng mượt lúc thì rối xiêu.
Sáu thương mũi Meade (6) diềm kiều,
Trong khuôn mặt đẹp, dáng chiều êm êm.
Bảy thương môi mọng Maclaine (7)
Chớ hôn, ngùn ngụt bốc men dồn tim...
Tám thương gò má nàng Kim (8)
Áng đào kiềm ấy hỏi tìm đâu ra ?
Chín thương trán của Marga (9)
Trán Công chúa quả mộn mà mê say.
Mười thương nàng Doris Day,
Càng tàn nhang lắm càng ngây ngất tình !

LƯU VĂN AN
Phú Thọ

1) Sophia Loren, 2) Brigitte Bardot, 2) Đệ trưởng đến thành ngữ: Rầu rộm ra cặm cằm bà lọn. 3) Grace Kelly. 4) Audrey Hepburn, 5) Jacqueline Kennedy. 6) Julia Meade, 7) Shirley Maclaine, 8) Kim Novak. 9) Công chúa Margaret.

Vợ hơn Thiên-tử

Tôi không quan niệm như ai,
Bảo rằng vợ cỏ cái chui hơn Trời.
Tôi kính vợ hẳn hoi chu đáo,
Tôi quý hơn châu báu ngọc ngà.

Hỡi ơi ! nàng đẹp như hoa,
Nàng còn yểu điệu hơn là Tây Thi.
Mắt nàng liếc tưởng khi điện giật
Nàng hề mỗi đức Phật phải buồn.

Nàng đưòi chuyện động cần khôn
Đra bay, bát vỡ, tàn hôn tiền mây.
Đêm nàng thở, hơi bay như gió,
Nàng ngáy như cỏi ủ trâu hề.

Riêng tôi vẫn phải rụt rè,
Nàng mà thức giấc thì đi tàu ngầm.
Thôn liều yếu tâm nhâm cần lề,
Trông tỷ bì có vẻ tiên cô.

Tám giờ phân điểm, son tô.
Tạm thời lót dạ bốn tô nọm gầu.
Xong đâu đấy đi chầu ông cụ,
Học trộn đã Tôn Vũ binh thư.

Thập hồng, bạch đinh, xuyên tự,
Ngũ mã giới thuật trận đồ tiền quân,
Lúc bại trận tâm thần ngơ ngác,
Hồn Trương phi nhập xác bùng bùng.

Thế mà tối cũng vẫn cung,
Dẫu vào bắt hổ trong rừng cứ vui,
Hay là xuống biển khai mỏ ngọc,
Vào động tiên tìm thuốc trường sinh.

Đã nàng càng trẻ, càng xinh,
Đã cho đượm mãi mối tình... long, lỵ.
Nàng động cần muốn chi cũng được,
Tôi hả hê ve vuốt nâng niu.

Ngại vàng chẳng đổi tình yêu,
Dù cho vượt vạn núi đèo kẻ chi.

NGŨ HỒ

HỘP THƯ ĐÀN NGANG CUNG

Bài nhận được trong tuần. — «Nhớ cụ Hồng Khanh» của Đông Liên. «Hồi chi Hằng» của Phạm văn Ly. «Pháp bắt tị nhân», của Hai Âu Tử. «Thăm thì thăm». «Thiếp hoa chàng». «Không ai nói xang». «Mê tăng». «Khóc học không giỏi». «Vô quýt đây mùng tay nhau». của Việt Hy. «Nỗi lòng anh tri nhớ». của Hồ Quyên. «Tội ác trên giấy» của Lương Điền. «Điều kế» của Trần Ngọc Cửu. «Mộng gian nhân» của Ngô Hồ. «Thầy bói sáng» của Cả Trừ. «Thiếu hay không thiếu» của Lê tuấn Anh. «Tình nguyện lên nó kỷ giữ» của Thi. Phi «Một cái quái thai» của Ceo Tăng. «Hồi ông Hề» của Nguyễn Huân «Mắt chết» của Viễn Hàm. «Giáo tư gia» của Thạch Gia. «Mái tình già» của Lão Mai. «Lên cung Nguyệt» của Thu Hương. «Đó ai biết lão mấy mươi». «Hàng tôm hàng cá» của Hai Khách. Xin tiếp tượng cảm ơn các bạn.

MỘT BỨC THƯ của 1 thanh niên Mỹ gởi thanh niên V.N.

(Tiếp theo trang 3)

United States are surprised to find it quite different from what they had expected. Why ?

The Viêt-namese view of America comes basically from two sources of information: the American cinema, and American soldiers stationed in Viêt Nam, However, these sources present only a partial picture of life in America, and because it is a partial picture it is inaccurate.

Meat American films are made for «le gout bourgeois» and only a few films are made each year for «le gout intellectuel». If you took your impressions of America from the bourgeois Hollywood cinema, you might believe all Americans chew gum, drive expensive cars, dance the «twist», drink Coca-Cola, and wear Hawaiian shirts.

Such film give an over-romantic, unrealis tc, materialistic, picture of American cul ure. The more sophisticated and realistic American film seldom reach V. N, and are not popular because they are subtle and difficult to understand unless one is very familiar with the American life and understands English well.

Thus, American culture is miss represented in most American film seen in Viêt Nam. Unfortunately. «l'art du cinéma is not as developed intel-ectually in America as in Italy or England. High quality f.reign films, especially Italian and Swedish films, are very popular among American intellectuals, while the majority of American cinema is more popular with the bourgeoisie.

The average American soldier stationed in the Far East is young and his never previously left the United States. The majority of American soldiers are not college graduates. Generally speaking these young men represent only one segement of our society — c'est à dire» the cultural values of American society are only partially represented by our troops abroad. Many Vit-namese people who are familiar with French culture know that many elements of French society were not accurately represented by the French in Viêt Nam prior to 1954 ; similarly, the United States (a country of 185.000.000 people) has many cultural elements which are not represented in our semv.

America is a country of great variety : in future articles I shall discuss this variety in American culture ; (I shall also be travelling in Europe for the next two years and will write my impressions of England, France, Poland, Spain, etc.)

Tôi gặp Hội Đồng Cách Mạng CUBA...

(Tiếp theo trang 3)

cùng vào Cuba, với tất cả những chính sách đặc tài, tàn bạo, hà khắc của nó. — Một khi giải phóng được Cuba, thiết lập một chế độ công hoà và dân chủ chân chính, ở trong đó dân chúng được sống với tự do và công bình xã hội.

Trong cuộc trao đổi ý kiến với bác sĩ Antonio Maceo, có lúc tôi đã hỏi : « Sự liên kết với Hiệp chủng Quốc Hoa Kỳ có gây trở ngại gì cho cuộc giao tranh đấu của các ông không?» Và bác sĩ đã trả lời : «Chúng tôi biết: rằng ở trong lưỡi CS thì phong trào cách mạng thầm lén hầu như không có thể tổ chức và hoạt động được. Chúng tôi quan niệm rằng chếc chiến đấu với Fidel Castro và chế độ của ông không còn là một cuộc chiến đấu với những người Cuba công sản mà thôi. Đó là một cuộc chiến đấu với chế độ cộng sản. Vì thế chúng tôi thấy cần phải cố gắng hết kết với các nước tự do trên khắp thế giới. Riêng Hoa Kỳ đã biểu lộ ý muốn giúp đỡ chúng tôi và chúng tôi sung sướng nhận sự giúp đỡ của Hoa Kỳ.» Tiếp đa, bác sĩ nói thêm :

— Tôi không biết rõ nhiều về ông Trường quốc Thạch, nhưng tôi nghĩ rằng ông Trường không thể tính truyền đồ bằng lực đưa Trung hoa một mình, cũng như chúng tôi không thể trở về giải phóng Cuba một mình. Phải có một chương trình hành động liên kết, hợp tác.

— Liên kết như thế nào ? — Tôi không phải là một quân nhân.

Nhưng tôi tưởng chúng ta cần phải chuẩn bị để một ngày, một giờ, một phút nào đó, ở khắp nơi sẽ hoạt động cùng một lúc : ở Đức, ở Hàn quốc, ở Việt Nam, ở Trung Hoa, ở Cuba v.v... Chúng ta không đánh nhau với dân Nga, dân Tàu, mà chúng ta đánh phá cái tham vọng đế quốc của cộng sản Nga, cộng sản Tàu.

— Mưu tính như thế, có sự sẽ xảy ra chiến tranh nguyên tử chăng ?

— Không tất nhiên là sẽ xảy ra phải xảy ra chiến tranh nguyên tử. Nhưng, theo ý tôi, nếu không thể nào tránh được một cuộc chiến tranh nguyên tử, thì tôi đánh chịu chết vì một cuộc chiến tranh nguyên tử hơn là chịu chết trong thân phận lầm nô lệ cho cộng sản. Chúng ta không nên vì quá sợ trước một cuộc chiến tranh nguyên tử có thể xảy ra mà để cho cộng sản chiếm cả thế giới.

— Cộng sản có xâm nhập vào đất Hoa kỳ này không ?

— Có, cũng như hồi trước, có sự xâm nhập của một số phần tử phá xiquốc xã. Nhưng ở đây chính quyền mạnh, dân chúng yêu nước và nhiều người đã có nghiệm nên một thiểu số phần tử cộng sản không làm được trò gì.

— Các phần tử cộng sản xâm nhập do những dương não, biên thùy Mễ tây co, biên giới Gia nã đại, thro những người từ Âu châu tới, theo lân sang người từ Cuba sang ?

— Tôi ngại qua biên giới Mễ nhiều hơn, hoặc qua biên giới Gia nã đại, còn dương Âu châu khó dùng hơn và chắc cũng ít trong số người Cuba di cư, tuy rằng chắc là cũng có :

— Tôi nghe nói có sự dũng tình giữa Trung cộng và Fidel Castro đem thuốc phiện vào đầu độc thanh niên Hoa kỳ, điều đó có đúng không ?

— Chắc là có. Ít nhất là biết chỉ đã có tổ cáo một vài trường hợp. Nhưng tôi không biết gì về truyện này.

Tôi hỏi lại về một điểm đã được bác sĩ Antonio Maceo tỏ bày ở trên :

— Bác sĩ nghĩ rằng : để chống lại và thắng cộng sản, nhất định phải đánh ở khắp nơi ?

— Phải có một ngày ở khắp nơi sẽ nổi dậy một cuộc cách mạng quốc tế nhằm mục đích triệt hạ cộng sản. Kể cả ở bên Nga, dân chúng cũng bắt bình với chế độ cộng sản : Cứ xét mới đây lại hứa hẹn : tới năm 1980, mỗi người thợ sẽ được ăn một ngày một cái trứng !

Ngưng lại một giây bác sĩ nói tiếp :

— Có lẽ đó là một điều lầm lớn ngộ nghĩnh của tôi. Nhưng đó thực sự là ý nghĩ của tôi.

Sau cuộc nói chuyện với bác sĩ Antonio Maceo, tôi có hỏi truyện nhiều người khác về vấn đề Cuba và đặc biệt là gặp mặt vài gia đình Cuba đã định cư tại vùng Sterling Rock Falls mà tôi mới tới viếng thăm.

Về giải pháp cứu nước Cuba khỏi tích độc tài của Fidel Castro và thôi tại hoạ cộng sản, chắc có nhiều người không tán thành ý kiến trên đây, nhưng chắc chắn là hầu hết các người đi cư Cuba đều cùng muốn sống tự do ở trên đất Hoa Kỳ như bác sĩ Antonio Maceo. Hoa Kỳ có cái may là giàu mạnh bác nhất thế giới hiện nay, nhưng thực sự đang phải đa mang quá - nhiều việc, cưu mang quá nhiều người vậy !

Sterling-Rock Fallsgần Chicago thuộc tiểu bang Illinois, ngày 26-8-62

PHẠM-VIỆT-TUYỀN

TÌM HIỂU VẤN ĐỀ xây dựng đường lộ

(Tiếp theo trang 3)

Vẽ thì giờ
Thêm vẻ an ninh
Bỏ một đoạn đường cũ
Lợi vẻ vô ruột xe hơi, sáng nhốt

Loại đường được chọn lựa sẽ tùy thuộc những ức đoán về số lượng xe cộ, hành khách và hàng hóa. Căn phải tính sao cho loại đường được thực hiện bảy giờ, sau nầy nếu phải cải thiện để thích hợp với số vận tải lớn hơn thì cũng không phải phá bỏ thân đường hoặc các công trình sự đã đặt. Việc hạn chế về phương diện tài chánh, dụng cụ, nhân sự, so với nhu cầu nhiều hay ít tùy theo mục đích công tác : hoặc nhằm thông đường mới, hoặc làm dễ dàng các sự vận tải và giảm bớt chi phí chuyên vận trên các đoạn lộ cũ sẵn, bắt buộc cần phải rất thận trọng trong sự lựa chọn các công tác cần thiết trong sự sắp xếp thứ tự ưu tiên là công tác phải mang lại sự lợi ích thiết thực, nếu cần, tiêu chuẩn ấy chỉ có thể gia giảm ít nhiều bởi vấn đề xử dụng hợp lý các phương tiện để thực hành công tác nhất là các dụng cụ cơ giới.

Tóm lại, tùy từng trường hợp, người ta cần một mặt xem xét sự lợi ích những công trình dự trù tùy theo số xe cộ, bộ hành, hàng hóa vận tải từ đoạn trên một lộ trình, mặt khác, để ý đến mọi phí khoản mà sự thực hiện, sự cải tổ hay sự tu bổ đường sá mà công quỹ phải gánh chịu các phí khoản đó cần phải thông báo trước cho dân chúng. Như vậy người ta tập trung được tất cả các yếu tố để thiết lập chương trình, trong đó thứ tự ưu tiên các công tác là thứ tự theo sự lợi ích.

Trong khi nghiên cứu một chương trình kiểu lộ, người ta cũng không nên quên phối trí tất cả loại vận tải. Trừ khi không thể được, không nên mở một đường chuyên chở hàng hóa nặng song song với một đường Hoả xa hoặc một đường thủy, hoặc mở những đạo lộ thật dài để chuyên chở hành khách vì hành khách ngày nay thường tiện dụng máy bay trong trường hợp đường xa.

Nhất là các sản phẩm (produits de cru) không thể chịu được các cước phí chuyên chở đường bộ trên 200 hoặc 300 km. ta cần phải lập trung các cổ gắng để mở những đường trung bình đưa đến các ga Hỏa xa, hoặc các bến tàu thủy, hoặc đến thẳng các Hải cảng.

Cũng có nhiều lý do chính trị hoặc quân sự bắt ta chấp thước hoặc làm trái những nguyên tắc kể trên, những trong một trường hợp người ta cần tăn nhắc tất cả những tổng phí hiện tại và tương lai có ảnh hưởng đến nền kinh tế Quốc gia. Cần phải lưu ý ngay các Hội đồng và các cơ quan hành chánh địa phương mỗi khi có sự lệch lạc sai nguyên tắc!

Nguyên tắc 3

Quan niệm về kỹ thuật và cả cần phí thiết lập đạo lộ

Một cấu cấu nói trong đân gian hầu như đã thành một cách ngôn, một định luật, là Thương chánh chuyên thu tiền và Công Chánh chuyên tiêu tiền» có nghĩa là Công Chánh chỉ chuyên có một việc tiêu xài tiền của Quốc Gia. Sự thật thì Công - Chánh nếu tiêu, thì luôn luôn nghĩ người tìm tòi để tiêu ít nhất và đem lại sự lợi ích nhiều nhất, sự lợi ích phải xứng đáng với sự chi tiêu. Hai nguyên tắc vừa kể : « phải nghiên cứu trước » và « phải có chương trình hoạch định sát thực tế » đều nhằm mục đích tiết kiệm. Những tiết kiệm về những phương diện nào của tình trạng Quốc gia hay địa phương, về những thành phần nào của công tác, và thế hiện như thế nào ?

Sự phân tách vấn đề đường sá theo những khảo sát trên của 2 nguyên tắc vừa kể sẽ đưa đến 2 nhận xét sau đây :

1) Trừ những ngoại lệ hiếm có như chung quanh những thị trấn quan trọng, trong tình hình hoà bình, số lượng hành khách trên các lộ trình rất kém. Trên một đạo lộ mà sự vận chuyển hàng hóa lên tới 30.000 Tấn trong một năm (ty đu 10.000 Tấn đi, 20.000 Tấn về) tính ra có lối 18 cư mieus mỗi ngày, nếu kể cả ca-mieus mỗi ngày, nếu kể cả ca-mieus và xe du lịch, hằng ngày có vào độ 30 xe cộ. Nếu đem phân chia, cho một số tiền hằng ấy, mọi phí tổn mà công quỹ phải đài thọ, ta sẽ thấy giá vận tải rất cao, không thể áp dụng. Vậy trừ phi việc mở đường được trù liệu rất ít tốn kém, chẳng phải mỗi lúc muốn mở đường mà mở được ngay, không kể lợi hay bất lợi.

2) Vấn đề khai quát về đường sá trong một nước kém mở mang như nước ta là vấn đề đường sá rẻ tiền, những giải pháp thông thường sẽ bày ở trên :

— Bác sĩ nghĩ rằng : để chống lại và thắng cộng sản, nhất định phải đánh ở khắp nơi ?

— Phải có một ngày ở khắp nơi sẽ nổi dậy một cuộc cách mạng quốc tế nhằm mục đích triệt hạ cộng sản. Kể cả ở bên Nga, dân chúng cũng bắt bình với chế độ cộng sản : Cứ xét mới đây lại hứa hẹn : tới năm 1980, mỗi người thợ sẽ được ăn một ngày một cái trứng !

Ngưng lại một giây bác sĩ nói tiếp :

— Có lẽ đó là một điều lầm lớn ngộ nghĩnh của tôi. Nhưng đó thực sự là ý nghĩ của tôi.

Sau cuộc nói chuyện với bác sĩ Antonio Maceo, tôi có hỏi truyện nhiều người khác về vấn đề Cuba và đặc biệt là gặp mặt vài gia đình Cuba đã định cư tại vùng Sterling Rock Falls mà tôi mới tới viếng thăm.

Về giải pháp cứu nước Cuba khỏi tích độc tài của Fidel Castro và thôi tai hoạ cộng sản, chắc có nhiều người không tán thành ý kiến trên đây, nhưng chắc chắn là hầu hết các người đi cư Cuba đều cùng muốn sống tự do ở trên đất Hoa Kỳ như bác sĩ Antonio Maceo. Hoa Kỳ có cái may là giàu mạnh bác nhất thế giới hiện nay, nhưng thực sự đang phải đa mang quá - nhiều việc, cưu mang quá nhiều người vậy !

Sterling-Rock Fallsgần Chicago thuộc tiểu bang Illinois, ngày 26-8-62

PHẠM-VIỆT-TUYỀN

Y học thường thức

(Tiếp theo trang 3)

bực cấu kính, hay lo lắng bồn chồn, có khi tinh thần cũng không khỏi xáo trộn. Nguyên nhân có lẽ là các tuyến nội tiết nhất là noãn sào kém hoạt động không được như trước.

Lúc nầy cũng thường xảy ra lệch lạc hoặc di chuyển của tử cung vì dây chằng cũng như màng bụng bị giãn, lỏng lẻo. Có khi tử cung sa xuống, lòi ra cửa mình, làm đau rất khó chịu, nước tiểu luôn luôn sẩm. Ngoài ra tử cung còn hay bị ung thư nữa, một chứng bệnh nan giải nếu để lâu ngày.

Tóm lại, ở thời kỳ « mãn kinh » cũng như lúc dậy thì, cơ thể phải trải qua một cơn khủng hoảng. Muốn tránh những sự phiền nhiễu, ta phải tổ chức cuộc sống cho hợp thời nghĩa là nên sống ở nơi thoáng khí, đừng làm việc quá sức nhưng cũng không nên nghỉ hẳn mọi hoạt động vì như vậy sẽ dễ bị phì nhiêu, áp huyết cao, nên ăn nhiều rau đậu hơn là thịt cá, đừng để bán tảo v.v.

Tạng khí liệu pháp (opothérapie) bằng các chất lấy ở giáp trạng tuyến, ở hạ não tuyến, ở noãn sào nhiều khi hữu ích có thể trị được những chứng bốc hỏa, chóng mặt, ù tai v..

Ít lâu sau thời kỳ «mãnkinh» cơ thể cũng như tâm hồn sẽ tự tạo được một thế quân bình mới. Thế là lại một lần nữa, giai đoạn khủng hoảng qua... và người ta tiến sang một cuộc đời mới.

Huyết trắng (Leucorrhée)

Huyết trắng còn gọi là bạch đái hay khí hư (pertes blanches) là một chất lỏng hoặc lầy nhầy toát ra ở «cửa mình» (âm hộ). Chứng nầy rất thông thường. hầu hết chị em phụ nữ đều có hoặc ít hoặc nhiều. Vậy nếu thỉnh thoảng thấy chút ít huyết trắng nhất là trước hoặc sau khi hành kinh mà không có triệu chứng gì khác thì chẳng đáng quan tâm.

Tuy nhiên, có những trường hợp làm tăng huyết trắng rất nhiều như dời sống vất vả thiếu thốn, những cảm xúc mạnh mẽ, lo âu buồn phiền v.v.

a) Ở tuổi dậy thì huyết trắng thường loãng, trong, không hôi hám, hay xuất hiện trước hoặc sau lúc hành kinh, có khi dây dưa hàng mấy tuần lễ không hết.

Nguyên nhân có thể là mệt nhọc, làm việc quá sức bằng trí óc như sửa soạn thi cử hoặc là thiếu máu cơm xanh (chloro anémie). Những cớ gây nên huyết đa trắng hoặc trắng xanh thường hay có nhiều huyết trắng. Muốn làm giảm bớt huyết trắng, cần phải có một sẽ sống lành mạnh : giảm làm việc quá sức, nên ăn ngủ cho điều hòa đầy đủ, tập thể dục hay thể thao nhẹ, trách những cảm xúc quá mạnh và nhất là đừng để tâm hồn vẩn đục bởi những ý tưởng không lành.

b) Ở chị em đã lập gia đình hoặc đang mang bầu (có thai) huyết trắng cũng thường thấy xuất hiện. Nếu không có triệu chứng gì khác ngoài một chút huyết trắng trong loãng hay lầy nhầy nhưng không có mùi thì chẳng đáng lo ngại.

Thứ huyết trắng nầy có khi trở nên rất nhiều và kéo dài rất lâu nhưng không làm đau rát ngứa ngáy ở chỗ kín hoặc các vùng lân cận nếu chỉ em biết giữ sạch sẽ.

Nhưng nếu huyết trắng trở nên như có « mủ » có mủ (muco purulentes), màu vàng lợt hay xanh lợt với âm đau lầy sưng (vaginite) nóng rát hoặc ngứa ngáy ở cửa mình thì nguyên nhân có thể là những vi trùng trong số những gặp nhất là loại « mao trùng » (trichomonas vaginalis) rồi đến trùng « cầu » (colibacilles), trùng « gô nô » (gonocoques). Nên lấy một chút mủ đó phết lên mảnh kính đem rọi mấy hiển vi, ta sẽ nhận ra loại vi trùng nào là « thủ phạm ».

Nếu huyết trắng (khí hư) nhiều và loãng, hơi đinh, xen kẽ với xuất huyết (hémorragie) thì có thể ngờ là có « bướu xơ » (fibrome). Nên đến bệnh viện hoặc B.S. chuyên môn về phụ khoa nhờ định bệnh cho.

Nếu huyết trắng trở nên lầy nhầy như « mủ » như «dòm», màu vàng lợt, đính vào quần lót làm cứng như hồ bột hoặc bám chặt vào cửa mình, khó rửa sạch và thường xuất hiện sau khi sinh đẻ : đó có thể là triệu chứng của bệnh « sưng cổ tử cung » (métrite du col).

Nếu khí hư (huyết trắng) có màu hung hung (roussâtres), mùi nồng nặc hôi tanh, chấy dẻn đâu làm ngứa ngáy đau rát đến độ thì có thể ngờ là do bệnh ung thư ở cổ tử cung (cancer du col) gây ra. Nên đến ngày Viện Ung thư để B.S. chuyên môn xét định và trị liệu càng sớm càng tốt.

Nếu khí hư mầu xám lợt, loãng hơi lầy nhầy như có «mủ» có «dòm» (muco-purulentes) kèm kẽ với xuất huyết kèm theo chứng đau ngang thắt lưng thì có thể ngờ là do bệnh «sưng thân tử cung» (métrite du corps utérin).

Tri liệu. — Phải tìm ra căn nguyên mà tri liệu thì mới thấu lượng được kết quả tốt đẹp.

Chẳng hạn nếu vì thiếu máu cơm xanh mà sinh ra huyết trắng (khí lực) thì phải tăm bổ ở chỗ thoáng khí nhiều ánh sáng, dùng các thuốc bổ máu và thực rau ăm đao bằng nước sôi để người có pha chất chát (1 thìa cà phê «tanin» trong mỗi lít nước).

Nhưng nếu khí hư mầu vàng xanh, hoặc xám, mùi hăng hay hôi thì phải thụt rửa bằng nước có thuốc sát trùng như «liqueur de Labarraque » (1 thìa lớn trong mỗi lít nước), thuốc tiêm «permanganate de potasse» 25 centigr mỗi lít), nhét vào âm đạo «noãn đạo» (ovules) có chất cam thu (glycérine) hoặc hồn thuốc «Cô nes solubles antiseptiques Rendel» v. Tuy nhiên vẫn phải tìm ra những chứng bệnh chủ động mà trị thì mới mong có kết quả khả quan nhất là phải nhờ đến BS chuyên môn mới xong.

CÂU CHUYỆN KHOA HỌC

Hạt Transistor là gì ?

• Ngoài máy thâu thanh, hạt transistor đã có hàng ngàn những công dụng kỳ lạ trong y khoa, kỹ nghệ và khoa học không gian.

Các bạn đều biết các máy thu thanh chạy bằng những hạt bán dẫn điện transistors đã trở thành quen thuộc. Đấy là những máy thu thanh nho nhỏ có thể nằm gọn trong vì cầm tay của quý bà hay trong túi áo của quý ông. Những hạt transistor ấy còn dùng được vào nhiều việc khác hơn là chuyên điện nhạc mà lý đến tai của quý bạn. Hạt transistor ấy là một sự kỉ diệu nhỏ nhỏ trong địa hạt y khoa, và gây nên sự cải tiến trong địa hạt viễn thông và kỹ nghệ. Transistor càng ngày càng được dùng nhiều vì những nhà bác học Anh mải tìm thêm công dụng mới cho nó.

Hạt transistor là gì ?

Những hạt transistors ấy — những hạt nho nhỏ làm bằng chất silicon hay germanium — đã được sản xuất đến số triệu nầy qua triệu khác mỗi năm. Đấy là những vật thay thế cho những bóng đèn trong máy thu thanh và máy khuếch đại. Vì những hạt transistors rất nhỏ nên người ta mới nghĩ đến sản xuất những máy thu thanh tỷ hon. Và hạt transistor rất đơn giản, chỉ gồm có một khối đồng nhất không có giây và cũng chẳng cần phải hơn khí vào hoặc làm không chân không ở trong như những bóng đèn. Hạt transistor nhỏ hơn móng tay của quý bà. Đấy là những hạt cứng có thể ăn cắp được và bền hơn những bóng đèn thường.

Những công dụng khác

Ngoài việc dùng trong máy thu thanh, transistor còn dùng được vào nhiều việc khác nữa. Đấy là một dụng cụ điện tử rất quí báu đối với giới bác sĩ. Một y sĩ từ trước đến nay chỉ quen dùng ống nghe, và những dụng cụ cổ truyền đơn giản hết sức ngày nào có thể xem xét điều những cơ quan nằm bên trong thân thể bệnh nhân bằng những máy móc tối tân chạy bằng transistor. Y sĩ đã có thể đo lường được dung tích của huyết, áp lực của đường khí, sức tao dồi của hòa chất giữa các mô tế bào, xung lực điện trong các giây thần kinh và bắp thịt, và những cử động của mắt mà không làm cho bệnh nhân khó chịu hay đau đớn tí nào cả. Và y sĩ cũng có thể nghiên cứu những hiện tượng vật lý mà nếu dùng những phương pháp khác không tài nào thực hiện được.

Và lại người ta còn chế một máy phát thanh transistor nhỏ cỡ bàng viên thuốc thôi. Có thể nuốt máy nầy vào dạ dày và máy sẽ chạy đọc theo bộ máy tiêu hóa như thức ăn vậy. Trên suốt đoạn đường phiêu lưu ấy lắc nào máy cũng phát thanh ra ngoài những dữ kiện mà thu nhận được trên tấm số cao và có một máy thu thanh tự động ở bên ngoài thâu lại. Dùng viên máy phát thanh» ấy để chẩn bệnh tiện nội hơn cách bắt bệnh nhân nuốt ống cao su vào dạ dày nhiều. Và lại bác sĩ - con biết thêm được nhiều dữ kiện vì « viên máy phát thanh » có thể lên lối đến những nơi mà những dụng cụ khác không thể tới được.

Phát minh tối tân

Một phát minh tối tân khác là máy điện tử kích thích nhịp đập của quả tim gọi là « pacemaker ». Có thể ở thì và khẩu máy nầy cũng điện trí đinh liền vào người bệnh nhân cần dược kích thích nhịp đập của tim trong một thời gian lâu dài. Máy nầy không những làm cho tim bệnh nhân đập lại điều hòa mà còn giúp cho bệnh nhân trở về nhà sống một đời sống bình thường được dùng để nghiên cứu cơ quan thần giác và thông của lỗ tai đối với những tiếng động rất khẽ. Người ta cũng nghiên cứu luôn tác động của 25.000 giây thần kinh giản vẻ ẻc trên những tần số đặc biệt, và kết quả là người ta đã biết được rõ lỗ tai của con người hoạt động như thế nào.

Dùng trong kỹ nghệ

Trong phạm vi kỹ nghệ, công dụng của transistor thật là nhiều không tả được. Người ta đã áp dụng transistor từ trong ngành kỹ nghệ nặng cho đến ngành kỹ nghệ nhẹ. Transistor được dùng trong máy móc kiểm soát kỹ nghệ điện, máy điện thoại và máy tính. Ngay trong ngành vận tải người ta cũng dùng transistor rất nhiều, như trong máy bán tự động điều chỉnh đặt trên các dầu máy hỏa xa không lồ. Và các máy kiểm soát kỹ nghệ cũng ngày càng dùng nhiều transistor. Transistor cũng được dùng trong các máy điện tử định sinh ngữ, và mỗi máy như thế có gần đến hàng ngàn hạt transistor.

(Xem tiếp trang 5)

Cuộc họp mặt của nhóm học sinh đã du học Hoa Kỳ

(Tiếp theo trang 3)

nữ sinh Mỹ nhất là dời sống tinh cảm của họ, việc giao thiệp với ban trai.v.v.

Riêng các cháu học sinh kẻ lại họ bị rất nhiều học sinhMỹ chất vấn, thăm hỏi về những vấn đề chính trị, nhất là tình hình V.N. Nhiều cháu hồi cũng rất bức bối !

Nhóm học sinh nầy cũng tổ bày cảm tưởng về chương trình American Field Service đã giúp họ có cơ hội được hiểu biết hơn về người Mỹ và cuộc sống của nước Mỹ.

Trên đây là sơ lược những cảm nghĩ của các học sinh khi du học ở Mỹ vậy.

Một số học sinh sẽ cống hiến độc giả Tự Do một loạt bài, trình bày đầy đủ những ý kiến, nhận xét của họ về cuộc sống ở Mỹ, tổ chức giáo dục, tâm trạng thanh niên nam nữ Mỹ, những kinh nghiệm thích thú trong thời gian du học tại Hoa Kỳ v.v... Chúng tôi sẽ lần lượt đăng tải trong các số phụ trương của Tự Do.

NÓI HAY ĐỪNG

THẢM TRẠNG CỦA MỘT GIÁO SƯ CÔNG DÂN

Kính ông Hiếu Chân,

Nguyện tôi là một giáo sư triết học tại một trường trung học lớn ở thủ đô Saigon này.

Đầu niên học năy, chẳng hiểu có phải vì tin đồn là sắp thêm chương trình, đổi cách thi, hay không mà nhà trường phải lo xa đến nỗi ông tổng giám thị phải chạy ngay đi mời nhà giáo sư ưu lòng đứng ra phụ trách môn Công dân lớp Đệ nhất. Tôi là một trong số đó vì cái cớ là đã dạy môn Công dân đệ nhị năm ngoái rồi. Điều đó quả thật có, nhưng mới chỉ một năm ngoái thôi. Tôi hỏi ông Tổng Giám thị về chương trình và cách giảng dạy môn tôi sắp dảm nhiệm thì ông hẹn tối sắp có. Tôi yên lòng chờ đợi và thỉnh thoảng cũng có đến hỏi ông xem đã có hay chưa. Sau mấy lần vui vẻ trả lời là « Sắp có » thì xịch đến ngày khai trường. Tế ra là sắp có, chứ... chưa có !

Mặc dầu vậy, theo thời khóa biểu do nhà trường xếp đặt, tôi có giờ Công Dân tại một lớp trung ngày khai trường.

Lệ chung, hôm khai trường giáo sư chỉ có vài câu « phi lộ » rồi cho học sinh chép chương trình.

Tôi bối rối quá vì chẳng biết chương trình nó ra thế nào ? Và làm sao để mà phi lộ với học trò ? Phi lộ như thế nào ? Đã không phải là giáo sư Công dân chính hiệu, lại dám mang danh giáo sư đi tiên phong trong « Lịch sử Công dân Đệ nhất », mà không hề biết chương trình nó ra sao nữa ! Ôi chao ! tự nhiên làm dại quá rồi !

Tuy nhiên, tiếng kêng vào học gọi tôi : đến « địa điểm » chỉ định. Tôi tới lớp mọi học sinh đều đứng dậy rất nghiêm chỉnh có kính cẩn đến tôi hình như chúng có cùng tin nhiệm ở giáo sư chưa hề được tu nghiệp môn mình dạy bao giờ, là tôi đây. Tôi cố gắng giữ vững tinh thần, nở một nụ cười « cầu tài ».. Nhưng biết nói gì đây ? Lúc nay tôi mới thấy tất cả cái liêu linh, mà trước đây chính tôi cũng không ngờ tới trong khi nhận lời « đại » đi. Trong ánh mắt ngây thơ vô tội của đám học sinh tôi thấy bừng lên một niềm tin tưởng chao ôi là mãnh liệt ! Tôi cảng luống cuống hơn nữa. Tuy nhiên kinh nghiệm nhà nghề giúp tôi định thần được, rồi tôi cho mở giấy bên bảng cầm phấn « tán » loanh quanh về từ ngữ « Công dân », nào là nguyên ngữ, nào là nghĩa bóng, nghĩa đen, nào là tính thần Công dân, nào là mục đích Công dân... cho đến một lúc có lẽ câu chuyện của tôi nó suông quá rồi, một học sinh lễ phép đứng dậy thưa :

— Thưa, xin thầy cho chúng con chép chương trình.

Rồi học sinh bỗng nhưng cả lớp nghiêm trang mở tập vở, kẻ bút sẵn sàng trên trang giấy trắng tinh đầu tiên để ghi chép một cách trịnh trọng bản chương trình mà chính tôi cũng hoàn toàn mù tịt. Chép chương trình ! Tôi vẫn biết đó là thông lệ sau những lời « phi lộ » mà. Nhưng làm sao bây giờ ? Họ nhìn tôi nghiêm trang quá. Tôi đành nói thật :

— Cáp trên chương cho chẳng tôi biết gì cả !

Rồi tôi điềm nhiên ngồi xuống ghế. Họ cũng ngoan ngoãn yên lặng như không có gì xảy ra cả, chỉ đưa mắt nhìn nhau.

Tôi cảm thấy cái cả nhân tôi trong cái « oũ trụ lớp học » này thật là thừa.

Lẽ ra, ngay từ phút đầu tôi cứ nói ngay cái sự thật ấy ra cho họ biết, có lẽ cũng chẳng sao. Nhưng thử hỏi, một giáo sư Công dân, có khong tâm nghề nghiệp, ai dám làm như thế ? Nếu tin đồn về sửa đổi chương trình học cũ thì là tin thật, đã là giáo sư ai dám nói sự thật đó ra cho học sinh biết vì nó chứng tỏ cách làm việc tắc trách của Bộ : dù nhà Định thêm một môn mới vào chương trình, mà lên ngày khai trường Bộ cũng vẫn chẳng có chương trình ở môn đó, chẳng cho giáo sư được tu nghiệp ở môn đó. Như vậy giáo sư nào dám nói ngay điều ấy cho học sinh biết, trong khi Bộ là cần bản, là cơ quan đầu não hướng dẫn mình ? Nói ngay như thế chẳng hóa là mình đã tự chê trách chính mình ru ? Lỡ đã phô bày niềm tin tưởng của học sinh đối với bản thân ông thầy, phá hỏng cả giá trị của nghề nghiệp thiêng liêng và cao quý này hay sao ? Nhưng rồi tôi lại tự trách :

— Mình có mất mà như không ! Đã chắc gì tin ấy là tin thật cơ chứ ? Nhờ ra đã chỉ là tin đồn đặt thì sao vì đã có nghị định nghị điều gì đâu ! Như thế nghĩa là nếu chẳng có chuyện sửa sang đổi chác gì cả thì việc gì Bộ phải mang tiếng là làm việc tắc trách ? Chắc chi nay mai Bộ sẽ cải chính cái tin đồn bảo hại đó. Ồ ! nếu thế thì trường mình lo xa quá. Nhưng cũng chẳng sao vì lo xa cũng là một đức tính.

Tôi loay hoay nghĩ ngợi như thế trong lúc các học sinh rầm rì nói chuyện vì chẳng có việc gì để làm. Nhưng bỗng tôi chú ý và lắng tai nghe một mẩu đối thoại giữa hai học sinh nào đó trong lớp :

— Ông nói chưa có chương trình sao mày ?

— Ừ, chưa cả.

— Chưng nào mới có ?

— Hay hông, ai mà biết !

— Vậy tôi chừng có thì ông mới dạy mình sao ?

— Chớ gì !

— Ủa ! chi mà kỳ cục dữ vậy ? Giờ này của ông mà tụi mình chưa có biết cái chi hết. Vậy tôi chừng có chương trình, ông với tụi mình chỉ là bạn đồng lớp như nhau thôi hả ? Ông dâu có biết cái chi hơn mình đâu mà

(Xem tiếp trang 2)

MÁCH NGHỀ

(1001) Làm nước mắm

HỎI : Tôi là một độc giả trung thành của nhật báo Tự Do. Tôi rất hâu nghinh mục (Mách nghề) do ông phụ trách. Mục ấy đáp đúng nhu cầu của những bạn đọc nghèo muốn tìm kế sinh nhai. Tôi lấy một trong số bạn đọc vừa nói trên viết thư xây dẫn xin ông « Bách khoa sư » vì quý báo chỉ giúp một việc như sau :

Tôi muốn tự làm lấy nước mắm ăn, khỏi phải mua, cho được rẻ hơn là có cơ tiết kiệm và bán lẻ lại cho bà con chòm xóm kiếm lời chút ít để làm tiền chợ. Tôi đã hỏi nhiều người có cách làm nước mắm nhưng với những cách họ bày vẽ, tôi đem áp dụng làm thử, kết quả thu được là có nước mắm, nhưng tuyệt nhiên mùi thơm của nước mắm không có.

Vậy tay tôi xin ông vui lòng chỉ tôi cách thức sao làm cho nước mắm có cái mùi thơm của nước mắm ; mùi thơm đặc biệt của nước mắm.

NGÔ-KỲ-SON
(Quảng Ngãi)

ĐÁP : Làm nước mắm thơm. — Nếu bạn đọc đã có làm thử nước mắm rồi thì chỉ xin khẩn là nước mắm được ngon và thơm là do loại cá làm, do cách thức chế và công đo phương pháp làm tăng mùi của mắm nhà chế tạo.

Cũng xin nhắc bạn biết là ở miền duyên hải Trung Phần các thứ cá này dùng làm nước mắm rất tốt : Cá mòi, cá mực, cá cơm, cá đẹp, cá lượn, cá nhám ở Phước cá cá sọc trắng, cá phèu, cá sọc trắng, cá cơm đỏ. Nếu nước mắm chế đã cá, đó muối mà cũng không thơm thì ta có thể tăng mùi vị nước mắm ấy bằng cách trộn mà (vưng) rang dâm (gia) sái hay là lấy gạo rang dâm thành trình rồi cho vào cá lúc vô thùng : nước mắm sẽ thơm và có màu sắc đẹp. Bạn cũng nên nhớ là muốn cho nước mắm ngon thơm, phải trộn cho đúng số muối : Dưới đáy thùng : 2 phần cá 1 phần muối. Chung giữa thùng : 6 cá 4 muối. Trên cùng : 6 cá 5 muối.

Làm thử nhiều lần sẽ có kinh nghiệm.

DUY VIỆT

Câu chuyện KHOA HỌC

(Tiếp theo trang 4)

Lúc nào người ta cũng tìm ra được những công dụng mới cho transistor, và Anh quốc cùng những quốc gia trong khối Liên Hiệp Anh luôn luôn nghiên cứu tìm tòi thêm. Những công dụng của transistor trong máy tính nhỏ điều khiển bằng tay, giấy cặp điện thoại, máy chuyển tự động và máy phát lửa của xe ôtô và máy vô tuyến thu hình đang phát triển mạnh. Khi người ta bàn những vấn đề tinh viên thông vào quỹ đạo thế transistor lại đóng một vai trò quan trọng hơn trong việc chế tạo những máy phát thanh cho các vệ tinh ấy. Người ta đang nghiên cứu tìm thế transistor trong địa hạt sưởi ấm, làm lạnh và máy tực tiếp phát điện... nữa để phục vụ cho nhân loại. Quả thật các hạt bán dẫn điện ấy đã xâm trộn cả thế giới điện tử để mang lại sự lợi ích cho nhân loại.

Theo tài liệu khoa học của Anh

Tìm việc

Thanh niên, khá Anh văn, học lực Tú tài, biết đánh máy, tìm việc làm vừa sức xin biên thư cho Xuân số 227 Đề Thám Saigon.

Họ đau cơ ?
Iversal
BAYER
ĐỨC QUỐC

Thảo luận về « Phong trào Đợt Sóng mới »

MỘT BỨC THƯ GỬI BẠN
về phong trào « Đợt Sóng Mới »

✱ Người ta bảo « bọn trẻ ngày nay thiếu suy luận »... Và như thế thì lỗi tại đâu ?

✱ Sự thắc mắc của những người trẻ tuổi hôm nay, có lẽ là việc đi tìm một ý thức hệ thích hợp.

✱ Thành thật mà nói : nền giáo dục của ta còn lần quất quá nhiều tàng tích cổ hủ — Và làng tích thấy rõ nhất, là sự nhồi sọ của nó.

✱ Nếu bảo rằng « văn hoá là cái gì còn lại, sau khi quên hết », thì mia-mai, của thanh niên ngày nay, cái « còn lại » chỉ là « những mảnh văn bằng ».

Cùa cô NGUYỄN THỊ XINH Phương Thảo — Sadéc)

gửi các bạn thân nhất : Ngọc Dung, Kim Tăng, Kim Anh, Nhuận, Mỹ Hạnh, Tuyết Ngọc

Tiệp mến !

Được thư này, hẳn Chị không ngạc nhiên lắm vì đã « quá quen thuộc nét chữ của tôi. Nhưng rồi chị cũng hơi bỡ ngỡ vì nội dung của nó.

Vâng, tôi cũng đã cố ý thay đổi nội dung vì nhiều lý do : trước hết, tôi không muốn nhắc lại cái điệp khúc muốn thuở : dầu thư mượn đề hỏi thăm sức khỏe và việc học, cuối thư một lời chúc tốt lành và đoạn gửi được kéo dài bằng vài câu chuyện nhạt nhẽo vu vơ... hơn nữa có những vấn đề đáng lẽ chúng ta phải suy nghĩ để tìm đến một kết luận.

Mấy tháng trước đây tôi mãi theo đôi cuộc thảo luận của một nhật báo ở thủ đô mà đề tài đại khái là : « Thế nào là Đợt Sóng Mới... và tâm trạng của thanh thiếu niên hiện thời... » Đây chính là vấn đề tôi định đặt ra trong bức thư này : vấn đề « ý thức hệ chúng ta ». Tôi nghĩ rằng vấn đề thật ra không có gì mới, tuy nhiên nó chưa hẳn có vì chưa có một giải đáp thích ứng. Thêm nữa vấn đề khá to tát và sự suy nghĩ của tôi trong mấy tháng không đến một kết quả như ý muốn. Bởi lẽ đó, tôi đặt vấn đề và hy vọng được chị giúp cho phần giải đáp.

Tôi không tin rằng chị có ý nghĩ vấn đề không thuộc thẩm quyền giải quyết của chúng ta. Dĩ nhiên đây là vấn đề thuộc về chúng ta, về thế hệ trẻ tuổi. vì rằng, cách đây ít lâu, một học sinh đệ nhất A3 trường Chu văn An — anh Nguyễn văn Đạo — gửi tặng tôi tập giai phẩm của trường anh. Thú thật đầu tiên tôi vẫn có ý nghĩ không đẹp về các tập san của nhà trường do các «ông» học sinh biên tập vì cho rằng họ chưa có sự nhận xét sâu xa, tôi đưa tay lật từng trang với cử chỉ hờ hững... Nhưng rồi mặc cảm đó bị mất đi khi tôi đọc được những đồng chữ này nói về thế hệ trẻ tuổi nhan đề : «Nỗi thắc mắc của một người» mà tác giả là Huy ... Tôi vẫn thường nghĩ lời bình phẩm của những người lớn : « bọn trẻ ngày nay thiếu suy luận, thiếu lương tri ». Tôi muốn chứng tỏ rằng những người đã nói câu ấy thật vô lý. Bởi lẽ họ không tạo điều kiện để chúng ta luyện óc suy luận. Bất cứ vấn đề gì về tuổi trẻ, họ đều muốn giải quyết hộ chúng ta bằng cách nây hay cách khác bắt chúng ta trở thành những con cừu non. Theo tôi nghĩ, những giải pháp họ đề ra không thể nào thích hợp với chúng ta. Có thể họ có kinh nghiệm về tuổi trẻ, nhưng là thứ tuổi trẻ tiền chiến. Và thật là lầm to nếu nghĩ rằng tuổi trẻ thì ở thời nào mà chẳng như nhau. Thêm vào đó, sự hiểu biết tưởng tận về tuổi trẻ là một điều tự phụ quá đáng vì tâm hồn trẻ nhiều khi đã khiến các nhà phân tâm học bất lực.

Bởi thế, tôi nghĩ các người lớn tuổi không nên có những hành động độc đoán như thế. Họ có thể làm một việc tốt đẹp hơn : hướng dẫn chúng ta bằng cách nêu lên một số dữ kiện cần thiết, dầy đủ để chúng ta dễ lập luận. Và với những ý nghĩ trên, sự quyết định đặt vấn đề được thành hình.

Sự thắc mắc của những người trẻ tuổi hôm nay có lẽ là việc đi tìm một ý thức hệ thích hợp. Sự thắc mắc đó khiến người trẻ tuổi sống trong trạng thái phân vân. Giữa bao nhiêu ý thức hệ do những người lớn tuổi đưa ra, ý thức hệ nào được coi là thích hợp với tuổi trẻ ? — Lẽ rất nhiên người trẻ tuổi không thể nào có một nhận xét khách quan được. Nhưng họ vẫn phải lựa chọn một trong những ý thức hệ ấy mà chẳng hề được bậc dẫn anh hướng dẫn cặn kẽ. Kết quả sự sai lầm

(Xem tiếp trang 2)

Chuyện ru ngủ

(Tiếp theo trang 2)

Còn có con gái nhỏ bé của hắn ta lúc bước vào trong phòng bà mẹ, lên tiếng nói :

« Đó là một người ăn mặc thật rách rưới. Hắn ta làm điệu bộ nom thật khó coi;vì thế con đã đóng chặt cửa để sau đuổi hắn đi cho rồi. Trong mắt hắn ta bừng cháy một ánh lửa kinh khủng. Mắt hắn ướt đầm nước mắt mà mặt hắn lại tạng rớ tươi cười. Vì vậy nên con muốn đóng sầm cửa lại và hắn đã đánh con. Hắn đánh con thật mạnh, tiếng đập tay nghe rõ lớn ».

Thiếu phụ cúi nhìn xuống nên nhà làm như muốn tìm kiếm vật gì. Đoạn bà lên tiếng run run hỏi :

«Thế rồi sao hở con ?»

« Thế rồi hắn bỏ đi mẹ ». Và giờ đây con hãy còn run « người lên đây nây. Hắn đánh con thật mạnh nhưng con không thấy đau đớn gì cả. Làm như có ai đó vừa đụng vào tay con một cách thật nhẹ nhàng. Bàn tay chai cứng sần sần của hắn khi đụng vào tay con lại dịu dàng như cặp môi ai áp vào — hoặc là khẽ đụng vào một trái tim ».

«Mẹ hiểu rồi», thiếu phụ nói rất dịu dàng và lại tiếp tục khẩu.

Rồi hai mẹ con kia không ai nhắc lại chuyện đó bao giờ và họ tiếp tục cuộc sống cho tới khi nhắm mắt buông tay,và câu chuyện thần tiên chấm dứt nơi đây. Hãy ngủ cho ngon, hỡi con gái bé bỏng đáng yêu của mẹ.

FERENC MOLNÁR
Trần Phong dịch
(theo bản Anh dịch của Paul Tabori)

Thuốc bổ sinh-tố
BÉTAMINE 50
Ngừa và trị : MỆT MỎI, ĐÊN MẮT NGỦ NGON, ĐAU LƯNG, ĐAU MÌNH, PHÙ THŨNG

Liêu Trai Chí Dị

(Tiếp theo trang 3)

đồng cũng đã xuống ngựa.Hình mừng quá cho là lão già đã chết, xông đến gần.

Bỗng nhiên ông lão thổi phù mũi tên trong miệng ra rồi nhảy phắt dậy nắm tay lại đấm vào nhau mà rằng :

— Mới gặp nhau lần đầu sao nhà ngươi đã dở ngón ác ra đến như thế ?

Hình cả kinh. Con ngựa cũng sợ mà lồng lên chạy mất.

Biết ông lão là một nhân vật kỳ dị, Hình không dám trở lại. Cầm dây chạy một mạch chúng bốn bươi dặm thì gặp bọn lính sau của quan địa phương đang tải đồ về kinh. Hình bèn cướp lấy tính ra được chúng một ngàn vàng cho nên trong lòng đã thấy phấn khởi. Vừa phóng ngựa chạy như bay được một lát bỗng nghe đằng sau lộp cộp có tiếng chân ngựa đuổi theo. Quay đầu lại thì là tên tiểu đồng đang cưỡi trên lưng con la của ông lão mà phóng tới nhanh như bay, vừa ta rói vừa quát mắng rằng :

— Này anh chàng kia đứng lại ! Những của vừa cướp được phải chia đều cho ta.

Hình đáp :

— Thằng oắt con ! Mày không biết cái tài bắn tên liên châu của Hình mô nây hay sao? Tên tiểu đồng nói :

— Đã ! Ta vừa có dịp được xem tài bắn của nhà ngươi rồi. Hình thấy đung mạo tên tiểu đồng cũng chẳng có gì đáng sợ và lại nẻ không mang cung tên trên người nên dương cung bắn một mạch ba phát liền, tới tấp không dứt như dàn chim sắt sà xuống. Nhưng tên tiểu đồng không chút sợ hãi, như nhàng dơ tay bắt lấy hai mũi tên đầu còn miệng đón ngăm lấy mũi tên thứ ba, đoạn nó cười mà bảo rằng.

— Cái tài nghề chỉ có đến thế mà định dùng nó để giết người ư ? Nếu chẳng may ông lão tới gặp thì chưa chắc nhà ngươi đã lấy cung ra kịp ; lúc đó những mũi tên này thành ra vô dụng, dù nhà ngươi có xin ta cũng nêm trả lại. Vừa nói nó vừa thảo ở ngôn tay cái ra một chiếc vòng sắt, lấp tên xuyên qua vòng rồi lấy tay nêm mạnh ra.Chiếc tên bay vù vù, nghe có hơi gió. Hình hết hoảng lấy cung mà gạt đỡ,giậy cung chạm phải chiếc vòng sắt nghe đánh xoàng một tiếng rồi đứt tung ra chiếc cung cũng gẫy rơi xuống. Hình sợ quá, chưa kịp thảo chạy thì mũi tên khác đã xuyên qua tai rồi bắt giắc ngã nhào xuống . Tên tiểu đồng cũng nhảy xuống định xông đến lực lại. Hình vớ lấy cán cung cứ nằm mà đánh.

Tên tiểu đồng nói giận đoạt lấy cung bẻ ra làm đôi rồi lại chấp lại bẻ làm tư mà vứt xuống đất. Đoạn một tay nó nắm lấy hai cánh tay Hình cho một chân đạp vào hai ống chân. Hình thấy như hai tay bị trói chặt và hai chân tê dại, có hết sức vùng vẫy mà không sao nhích đi được. Hình có đeo hai giầy dai sau lưng dầy đến ba đốt thì mà tên tiểu đồng chỉ một tay bóp nát ra như trò bọt. Lấy tiến xong bàn nhảy lên la phát tay một cái rồi vứt đi như gió. Kinh trở về, sau lầm đến chức thiện sĩ là một chức quan võ. Ông thường đem chuyện cũ nói rành rẽ lại cho mọi người biết, không hề dấu điếu. Ta thấy chuyện này phảng phất giống chuyện Lưu Đông Sơn chép lại.

Lời bàn của Dị Sử chép.

Kinh Thư có câu : « *Mãn chiêu tổn, khiêm tư ích* » ý nói « tự mãn tất phải tổn thất, nhưn nhường bao giờ cũng có lợi », để là cái đạo trời vậy. Kinh Dịch có lời bàn rằng : *Thiên đạo khuy doanh nhi ích khiêm* » nghĩa là đạo trời khi với khi đầy nhưng lẽ khiêm nhường baogiờ cũng làm cho con người tiến bộ.Con người mà đã đến bước tự cho mình là đầy đủ thì sẽ khuyết kém, tổn thất cũng do đó mà ra, như bảng theo hình không sao tránh được. Xem như cái bình dựng đầy quá tất phải trần ra, mặt trăng tròn rồi tất cũng khuyết cho nên người quân tử phải hết sức giữ đức. Chuyện Lão Ác Quỷ thực ra không có gì đáng lạ. Một đứa tiểu đồng đầu bông tóc mướt mà có thể mỉm cười trước cái cung dương thẳng, chắn kẹp chặt như kìm, tay bắt miệng đón ngăm tên như thế được ru ? Còn anh chàng họ Hình cây tài thân tiễn liên châu mà cũng có lúc không biết dường tiến thoái ; khinh thường dung mạo hèn kém của một đứa trẻ con trong tay không khí giới, thế mà chỉ chiếc vòng sắt rút ra, bẻ mũi tên được phóng tra lại rút cục tên thân hiệu kiệt trong chốn lục lâm cũng phải ngã như sung chẳng khác con gà bị tuồi. Hết lên một tiếng,tiên vàng vết sạch như thế là lấy cái đao ân cướp đề xử với chính kẻ ân cướp vậy.Đọc truyện này khả thấy được tăng trong thiên hạ kẻ có tài không thiếu, ai kia cho tưởng chỉ có một mình mình mà *coi chừng đời là chỗ không người.* Hãy cố thử cái đầu nhìn lại sẽ thấy mình chỉ là bọ ngựa chống xe. Bởi thế cho nên đã đến bậc đại trí thì như thông ngu, bậc đại dũng thì như kẻ nhát, lời nói nây phảm đã là kẻ sĩ quân tử phải nên luôn luôn nhắc lại.

SÁCH MỚI

Bản Báo vừa nhận được cuốn « ĐỊA LÝ CÁC CƯỜNG QUỐC KINH TẾ » của bạn giáo sư Bùi đình Tân và Đàm xuân Thiều (sách dày 254 trang giá 60$). Vậy xin cảm tạ soạn giả và giới thiệu với bạn đọc Tự Do.

AI ĐAU VỀ BỆNH TRĨ ?

Nội Trĩ hay Ngoại Trĩ, đại tiện có máu lần mũi đau nhức, bậu môn có mụt vá sưng, chảy nước vàng, lâu ngày xanh xanh lượn nên uống TRƯỜNG PHONG TRÌ LẬU HOÀN số 57 VÕ VĂN VĂN giá 25 đồng, uống đặng nhiều ngày, do Võ văn Thiêm kế chế.
K.N. số 139 BYT/QCDP 24-7-62

Lấy hướng nhà, phân kim sinh phần

Theo sách Dương-Công Lại - Công tử ao, hòa - chính, « Địa-đạo » Lý-số. Ai thích khoa - học này, xin mời lại Quất Hiên 612/138 Phan đình Phùng, đường Bàn Cờ Sg.

THUỐC TRỊ HỌ
CAO HỌ QUẢNG-AN-TIÊN
TRỊ : ho cảm, ho đàm, ho khan, ho gió, đau cổ khan tiếng, ho khiến ban đêm mất ngủ. Mọi chứng ho của người lớn nên dùng thuốc cao ho QUẢNG AN TIÊN.
Tổng phát hành : LÝ TRÁC nhà thuốc QUẢNG AN HÒA 169 Lê văn Duyệt Saigon (Có bán ở các đại lý Việt Hoa)
K.N. số : 198 ngày 31-7-62.

THUỐC BỔ THẬN
CƯỜNG THẬN TINH QUANG-AN-HÒA
TRỊ : đau thận, suy thận, đau lưng, đái đêm, ù tai mờ mắt bải hoải mỏi mệt, di mộng hoạt tinh, suy yếu cơ thể, ăn ngủ thất thường.
Tổng phát hành : LÝ TRÁC nhà thuốc QUẢNG AN HÒA 169 Lê văn Duyệt Saigon (Có bán ở các đại lý Việt Hoa)
K.N. số : 196 ngày 31-7-62.

SỐ 998

Hão không cho rằng đó là một tin, mà là một hiệu lệnh phát khởi chiến tranh. Anh mong rằng Công ở tận dưới xướng thợ, sẽ không nghe thấy câu nói ghê gớm đó. Lên xe là anh đạp hộc tốc, không kể gì đến những chướng ngại ở dọc đường.

Anh luồn xe qua những lối đi hẹp chỉ đề một người qua lọt. Đây đó một vài cặp mắt ngạc nhiên anh. Hão thấy mình khác lại như mọi ngày còn đi học. Anh hy vọng sẽ ngăn được bàn tay của bạn những vạn mạng người, dù rằng đó là mẫu của người giống gì đi nữa.

Đi ngang chợ Ngọc Hà, thấy các phần các lều vẫng tanh, anh mới chợt để ý đến quang cảnh hai bên đường. Nơi đây đã xa hẳn trung tâm thành phố mà người ta vẫn cần sự tên bay dạn lạc. Các nhà hai bên đường đóng cửa im im. Anh nhớ tới đạo nhe thành phố nây bị thần dịch tả hoành hành. Một tiếng quát vang khiến anh giật bắn mình :

— Muốn sống đừng lại !

Anh bẻ chặt cả hai tay hãm và buông cả hai chân xiết để giầy xuống mặt đường. Hai người lính ôm súng xô ra từ một ngõ đường mà vừa rồi vì mải xem các nhà hàng khiến nên anh không nhìn thấy. Đã xe đang lao nhanh mà hãm lại không kịn, anh loạng choạng lui sang bên để khỏi đâm thẳng vào đóng cản anh loạng choạng lui sang bên để khỏi đâm thẳng vào đóng cản ngang đường. Một trong hai người lính nắm kịp lấy tay lái của anh và giữ xe đứng lại. Chính người ấy kêu lên trước :

— Ả ông nhà báo ở nhà của Công.

Nhiều người khác, kẻ vác súng người tay đao tử đâu xôn lại. Lẫn vào tiếng thở dốc của anh, lao xao nhiều tiếng hỏi lôn nhà anh không ngăn rõ mặt của ai. Gật những cánh tay đang mở vào mình, anh quát to :

— Tôi đau vội đây. Hỏi gì thì mọi người hỏi thôi.

Một người từ phía người xán vào gạt những người khác ra để đến trước mặt anh. Người ấy gật đầu chào anh với một nụ cười thân thiện đoạn nhìn hai bên mà hỏi lớn :

— Anh em giữ trật tự. Ai trở về vị trí của người ấy.

Những người khác chỉ dãn ra nửa bước, nhưng tiếng xôn xao cũng tắt. Người đứng trước mặt anh lễ phép nói :

— Ông làm ơn cho anh em biết qua tình hình dưới phố.

Hão muốn trả lời mà không sao cất tiếng lên được. Miệng khô cứng và cuống họng nghẹn tắc, anh nuốt luôn mấy cái. Rồi cố trả lời của anh cũng bật ra, dứt quãng vì những hơi thở dồn dập :

Lính Pháp đi khiêu khích ở khu phố Quan Thánh. Không phải là đánh nhau đâu...

— Chính phủ đã có chỉ thị gì chưa hở ông ?

Anh chỉ biết nhắc lại câu nói của Đình hồi nây :

— Bình tĩnh ! Anh em bình tĩnh ! Chính phủ bảo thế.

Những người đứng vòng ngoài lại nhao nhao nói.Anh không nghe rõ được câu nào, chỉ thấy sắt khí bừng bừng trong ánh mắt họ. Bỗng nhiên anh thấy mệt như muốn là đi. Anh gọi một tay và cố gượng nói :

— Cho tôi về nhà. Tôi lấy cái nây rồi tôi lại phải đi ngay.

Lập tức hàng rào người và khí giới dãn ra. Dáng cân đuôi mở lên để chiếc xe của anh loạng choang đi qua. Cố gượng dạp được về đến cổng nhà, anh đứng gục đầu vào cánh cửa gỗ đóng kín. Quá mệt, anh không còn đủ sức để lên tiếng gọi. Anh nắm tay dầm lên mặt gỗ.

Chính anh chẳng thấy nhẹ nhàng tiếng động ấy quá nhỏ không đủ cho người ở tận trong nhà nghe thấy. Tuy vậy anh cũng nghe rõ vài tiếng chó sủa. Rồi trong hơi thở khò khè của anh cả lẫn những tiếng rít. Lúc hai đầu gối của anh sắp sụn xuống thì phía trong cổng có tiếng người xì xào rồi tiếng hỏi nho nhỏ :

— Ai đấy ? Ai hỏi gì đấy ?

Nhận ngay ra là tiếng của Thơm, nhưng phải mất phút sau anh mới cất tiếng đáp :

— Tôi. Hão, mở cửa mau...

Trên mặt kia của cánh gỗ, có tiếng lịch kịch rất nhẹ. Cánh cửa bề mở rồi mở hẳn cũng với tiếng kêu :

— Chết chưa ! Cậu Hão đây. Cậu bị thương hay làm sao đấy ?

Bà Hai bà ra trước, đưa cả hai tay xốc lấy một bên nách anh. Bà rối rít gọi con gái :

— Thơm ! Đỡ, dỡ cậu ấy, mau ! Ngã bây giờ.

Anh thở hắt ra :

— Chấu... không sao đâu... Mệt quá... Cho chấu ngồi xuống đấy.

Hai người dìu bà, một gái một trẻ dỡ cho anh ngồi trên bực lưng tựa vào khung cổng. Mắt không còn đủ sức để mở, anh nói cho nhỏ :

— Mệt quá ! Chấu xin bát nước... nóng.

— Thơm ? Vào rót bát nước, mau ! Cứ để cậu ấy ở đấy với mẹ.

Anh như ngủ đi trong một thoáng. Rồi có người lay nhẹ vai anh và bên tai anh có tiếng thì thầm.

(Mai tiếp)

KHÓI SÓNG
Truyện dài của LÝ - THẮNG

ĐAU TIM — THẬN
Vì làm việc quá sức, ăn lắng buồn rầu, thường hay xinh xa mỗi mệt chóng mặt, đau lưng, đái đêm di mộng hoạt tinh, trí kém hay quên, chán tình suy nhược, tim đập hồi hộp hay giật mình, nặng ngực, khó yếu sắc cụt, kém ăn ít ngủ dùng ngay
TÂM - THẬN - BỬU PHƯỚC - LINH
HUỲNH-THIỆT-ANH 110 bis đg. Không Tử Cholon có bán khắp nơi.
Kiểm nhận số 266 ngày 7-8-62.

HÃY DÙNG
Cortal QUÍ NGÀI KHỎI LO
NHỨC MỎI
NHỨC ĐẦU
CẢM HÀN
MÓNG LÁNH
NHỨC RĂNG
CÚM...
Cortal
30/BYT/QCDP. — 1-7-60

Tự Do

TIN TỨC TIN TỨC TIN TỨC TIN TỨC

Thủ đô và các tỉnh

BÁC SĨ THƯỜNG TRỰC

CHÚA NHỰT 16-9-1962

Từ : 13 giờ đến 6 giờ sáng hôm sau

Đăng-ngọc-Tùng 86, đại-lộ Khổng-Tử	Cholon
B.S. Trương-ngọc-Bâu 120, đại-lộ Hậu-Giang	Cholon
Nguyễn-Trường 5, đường Trần-văn-Thạch	Saigon
Vũ-Hùng 53, đường Trương-công-Định	Saigon

THỨ HAI 17-9-1962

TRƯA : 13 g. đến 15 g. CHIỀU : 19g. đến 6g. sáng hôm sau

B.S. Nguyễn-văn-Phiệt 257, đại-lộ Lý-thái-Tổ	Cholon
Nguyễn-trọng-Lai 17, đường Trần-thanh-Căn	Cholon
Cao-văn-Cần 23, A đ. Phạm-hồng-Thái	Ngã sáu Saigon
Đào-quốc-Anh 406C, đường Lê-v-Duyệt (Hoà hưng)	Saigon

★ Lo hối lộ cả người đi hối lộ lẫn người nhận đều bị bắt. — BÔ THÀNH. — Sáng 14-9 nhân viên công an Phòng Cảnh sát Tư Pháp giải tới Biện lý cuộc thày Cao chí Đẻ (công chức) và anh Nguyễn khắc Thân tự Hồng can tội đem 2 van đồng nhân dí lo hối lộ cho người em ruột là nhà cầm quyền tỉnh giám sát tại bưu điện thuộc phận lấy Nguyễn đức Thân có người em ruột là Nguyễn khắc Tân nhà ở đường Quốc Sự Cholon, bị bắt giam về tội buôn thuốc phiện lậu. Thân có người anh họ là Cao chí Đẻ, nhân viên công an, nên đến nhờ Đẻ lo dàn xếp cho anh Tân. Đẻ quen biết một người có quyền thế tên C. nên xin ông này giúp đỡ hộ.

Đến 9 giờ sáng ngày 3-9, Thân đến trước cửa sở đoa 10 ngân đồng nữa cho. Đẻ đưa cho ông C., thì không ngờ nhân viên công an Phòng Cảnh Sát Tư Pháp chặn bắt : bảo là Đẻ xin hối lộ 10 ngân đồng. Thân và Đẻ cùng bị bắt cầu lưu thẩm vấn. Sau đó Đẻ và Thân thú nhận sự thật. Vì thế nên ông C. cũng bị nhà chức trách mời tới hỏi thẩm vấn và sau đó giải Biện lý cuộc sáng 14-9.

★ Khám phá một tổ chức làm thuốc lá lậu thuế. — CHOLON. — Hồi 8 giờ sáng ngày 14-9-62, được tin mật báo, Ban An Ninh Binh Thời đã đến xét nhà ông Vương Long 40 tuổi ngụ tại số nhà 94, đường 43, Bình Thới, Quận 6 bắt gặp một số thuốc hút lâu với hàng trăm bao thuốc rượu và nhiều gói thuốc chưa vấn kịp cùng dụng cụ làm thuốc hút. Tổ chức này của ông Long đã gần một năm nay đến nay mới bị phát giác. Nhân viên ban An Ninh bắt ông Long mang về bót, vài hàng trăm bao thuốc lá lậu cùng với dụng cụ vấn thuốc hút đã lập biên bản và giải Tòa.

(T.T)

★ Vào thăm an xong, đề thiếu nữ lên con rồi chuồn mất. — BÔ THÀNH 6 giờ sáng 14-9, bôn thanh niên và 1 thiếu nữ vào viếng cả phe phe tức của ông Trần văn Căn ở đường Petrus Ký gọi cả phở ăn uống. Khi ăn uống xong bên thanh niên này bảo thiếu nữ ngồi chờ mình chốt ít ít quay lại trả tiền. Tìm bạn thiếu nữ ngồi chờ mãi tới 8 giờ sáng cũng chẳng thấy bóng thanh niên lại trả tiền. Chủ hàng bảo, thiếu nữ nầy thủ thực là không tiền trả. Chủ hàng liền đi kiu inh. Thiếu nữ bị bắt được biết tên Nguyễn thị M. 18 tuổi nhà ở đường Lê văn Duyệt.

★ Ăn 10 bánh trung thu, uống 2 chai la ve rồi ngã bất tỉnh. — CHOLON. — 8 giờ sáng ngày 14-9-62 ông Trần Anh Hòa, 49 tuổi ngụ ở số 29 đường Quốc Sự Binh Thới đã xơi luôn một lát 10 cái bánh Trung thu và uống thêm 2 chai la ve rồi ngã ra chết giấc tại đường. Người phá rối đi đến tức thời Cảnh sát hay vô đồng thời chở ông Hòa vào bệnh viện Chợ Chợ của cấp. Ông Hòa đang hấp hối trên giường bệnh, sự khó sống.

★ Cảm ơn nhân viên bệnh viện Long An. — Hồm 12-9 anh Nguyễn ngọh Khanh là con tư xe đạp của bác Tự Do, nhân một cuộc tập dượt đã bị ngã có thương tích. Anh đã được nhân viên bệnh viện Long An săn sóc rất chu đáo. Chúng tôi xin có lời cảm ơn Tự y tế Long An và các nhân viên trong bệnh viện.

★ 2 cô, 1 cậu tự tử trong một ngày vì tình duyên trắc trở. — KHÁNH HƯNG. — Có Đang thị Mun 21 tuổi ngụ số30/50 ấp Mương Việt xã Song Phụng quận Long phú (Ba xuyên) có yêu chàng trai ở gần nhà nhưng cách đây một tháng cậu ro lại đi cưới vợ. Khiến cô ở gần nhà nhưng cách đây một tháng cậu ro lại đi cưới vợ. Khiến cô tuyệt vọng nhảy lúc 10 giờ trưa 13-9-62 có mua 10 chai dầu nhị Thiên đường lên vào buồng uống. Khi người nhà hay đưa đi bệnh viện, đến nơi đường có Mua tắt thở. (M.L)

Cùng vào 10 giờ đêm 13-9 có Lê thị B.L. 18 tuổi, ở bên Chương-Dương, vào phòng riêng khóa cửa lại rồi dùng dốc được quyên sinh. Khi có người hay được thì có B.L. đã bất tỉnh, được chở đến bệnh viện rồi sống kịp. Theo dự luận cô B.L. trước đây đã yêu 1 thanh niên và đã hứa chờ đến khi thanh niên nầy xong công tác trở về ? Nhưng sau thì cô B.L. bị chia ra đi gả cho cho 1 cậu khác, cho vài hôm nữa sẽ làm lễ thành hôn vì thế mà cô BL quyên sinh để giữ trọn niềm chung thủy.

Người ta 5 giờ 13-9, Huỳnh ngọc Thành 18 tuổi học sinh ngụ 131/4 ấp Cả Tắc, xã Tân con Hiệp (Gia Định) lén qua nhà trống kế bên, dùng giây treo cổ tự tử. Khi cô người hay được thì cậu Thành đã chết. Theo dư luận thì cậu Thành thi trúi THĐNCV và có người nói cậu có bệnh thần kinh ? nhà chức trách đang mở cuộc điều tra.

★ 2 tuần nữa hết hạn nhận tờ khai thuế thổ trạch. — SAIGON. — Bộ Tài chánh có đặc cách gia hạn nạp tờ khai thuế thổ trạch và gia hạn nạp thuế đặc biệt 40% đánh trên giá cho thuê nhà quá đáng ở Saigon Cholon đến ngày 29 tháng 9 năm 1962. Thời hạn nầy là thời hạn chót.

★ 1 ứng cử viên quận 7 rút đơn... — Ông Nguyễn Ngọc Cầu có tên trong danh sách ứng cử viên trong cuộc bầu Dân Biểu Quốc hội bổ túc tại đơn vị Quận 7 Saigon, đã viết thư gửi nhật báo Tự Do, cho biết rằng 10 giờ sáng 14-9-62 ông đã đến Tòa Đô chính rút tên khỏi danh sách ứng cử viên. Như vậy hiện còn 5 ứng cử viên trong cuộc bầu nầy.

(Tiếp theo 1 trang 1)

nếu trên, còn "thiếu gì trường hợp khác tương tự. Có được đợt ra, vẻ tế được giải quyết như thế nào, không phải là điều chúng tôi muốn bàn thêm vào đó. Chỉ đáng lưu ý ở điểm lẽ ngoài những nan nhân đáng thương của chế độ độc tôi đã buộc họ phải lên lút gối tiền ra ngoài mưu tìm con đường sống, còn có bao nhiêu kẻ tội tội khác đã lợi dụng địa vị, quyền thế mà « chạy » phần lớn tới sản của họ ra ngoài, như chúng tôi đã có lần đề cập (1). Nếu vì một biến cố bất ngờ nào, — có thể chỉ là một tai nạn vô nghĩa và bất thần ! —, họ ôm thầm và tàn tích chết đi, thì tài sản đó họ tiền phi tàm cả, vẫn đưng đủ xào quyết để gom góp và chuyển vận cất giấu ấy, sẽ về đâu ? Những kẻ gian hùng đã tuồng mưu tính thủ hưởng tưởng chế đầu được con mất của đồng bào trong nước hộ, vào trường hợp ấy rút lại cùng vô lích. Nếu bọn cướp trộm ấy tối ấy không được thủ hưởng, thì cũng không phải là điều đáng tiếc thương chi cho chúng.

Đáng đáng tiếc và cần được đặt ra là số tài sản cướp đi của dân tộc đã bị đó cho mất một cách phi phạm và nghĩa lý. Thu lo số tài sản cướp của đồng bào họ rồi vung phí ở ngay trên đất nước họ, hoặc bị mất ở ngay trên đất nước họ thì sự thiệt hại ấy còn đỡ phần phương hại cho dân tộc !

Lén lút chuyển tới sản đi, nếu là chính khách đã đương khi cầm đến sẽ có số phương tiện đủng vào việc tiếc lực tranh đấu cho lý tưởng, phục vụ cho đạo tức xử sở, thì cũng đã rõ hiểu và có được lý do khó gọi là chính đáng. Còn như người bộ vệ lý do nay, lý do khác, chỉ có mục đích tích lũy để thụ hưởng, và « truyền tử lưu tôn » thôn mãn hoặc đề cất bệnh « tham lam và vét », thì những trường hợp « nước lã ra sông » như vậy thật không đáng thương, mà rất đáng nên gian nữa, vì đã đi hại đến hai lần cho đồn tộc họ, tiêu trường hợp tại sản bỉ mật kỳ thác tại các ngân hàng Thụy Sĩ bí tàm cảnh trái chủ biết tích, có làm cho nhiều người suy nghĩ và tính ngã ?

(TIL)

(2) Chế độ áp dụng tại Thụy Sĩ quy định rằng tên người có tiền kỷ thác chỉ được biết do nơi mở hoặc hai nhân viên điều khiển tín đáo của ngân hàng ; lưu đoạ lưu đến ngân hàng hàn hành năm 10 năm do lệnh phạt tiền, hay phạt tù nếu các giám đốc ngân hàng vi phạm những « bí mật của nghề nghiệp » Tên người giữ tiền được phi thác số, hoặc mật mã.

(3) Sau khi chính quyền Do Thái đặt nền đô và phân khăng, vào năm đang 1961, đã được thành lập một ủy ban để xét tính số tài sản năm kỷ trong các ngân hàng Thụy Sĩ do người Do Thái gửi, mà trong 10 năm kể từ 1945 sắn nhiều gửi không ai hỏi tới ; số tài sản đó được xem là của những « nạn nhân của mặt cực tàn sát ai chống tên, ai tàn giáo và ai chính trị ». Một phần số tiền sẽ được chia cho những người thân kế của kẻ gửi tài sản, và số còn lại sẽ đem dùng vào những « mục đích nhân đạo », có lẽ sẽ dành cho các cơ quan từ thiện Do Thái ở Thụy Sĩ.

(Tiếp theo 2 trang 1)

chen người Việt không đã than bán. Vì mua với giá quá rẻ, các vựa cá kẻ phải tiền gấp chợ đem mới đã sống nhỉ, mà không mua thì phải đẹp vựa !

Các chủ vựa cho sang trong « TB hợp đoàn được An Xuyên » chỉ có mới mình Hồu Giang Công ty tọa quyền thao tổng, lấy lợi riêng không với danh nghĩa Tổ hợp.

Do những lời khai đầy đủ của các chủ vựa, chân viên kinh tế đã phác giác thêm sang « Tổ hợp đoàn được An xuyên chỉ là một Tổ hợp... ma.

Sau khi lấy lời khai của Giám Đốc Hậu Giang Công ty và 21 chủ vựa Hồng K.S.K.T. sẽ lấy thêm lời khai của các chủ ghe thao để kết thúc hồ sơ đưa nội vụ ra trước Công Lý.

Theo ý hiểu biết riêng của chúng tôi, Tổ hợp thua được An xuyên sẽ có thể bị giải tán hoặc tổ chức lại đúng theo đúng nghĩa Tổ hợp đo lười dinh, để đưa hòa việc mua bán than cho dân chúng trong những cấp tới.

T.T.L.

(Tiếp theo 3 trang 1)

sát đã được đưa đến thăm Nhà Tăng Giám đốc C. S. Q.G. cho xét mọi người đi đường, qua Nhà Tăng Giám đốc C. S. Q. G. đều đầy trên ngồi chánh ta vào, một tâm hàng sát loạn, viết tên mỗi của người Cảnh sát Quốc gia.

Trước kia, Nhà Tăng Giám đốc C.A.C.S. có 5 vị trong đó không có ngành Cảnh sát Lưu thông là một trong những ngành quan trọng cần trật tự và an ninh công cộng.

Trong tổ chức mới theo đoạn II, chương 1 của các lệnh mới, ấn định cách tổ chức các cơ quan Trung ương tức là Nhà Tăng Giám đốc Cảnh sát Quốc gia, thì Tăng Nhà có 6 Ngành mà không tới đã lưu thông. Cảnh sát Đặc biệt, Cảnh sát Tư pháp, Cảnh sát trật tự Lưu thông, Cảnh sát Hành chính, Cảnh sát Chiến đấu, Cảnh sát Khoa học, kiểm soát Ngoại kiều, Huấn luyện và tu nghiệp chuyên môn.

8 ngành nói trên có được phân phối cho 12 cấp trên thành 3 "nhóm" mỗi đó một ông phụ tá Tổng Giám Đốc điều khiển.

Trong mỗi khối của cả nhóm người biệt lập trực thuộc các phụ tá.

Gần việc phân chia mới như trên có mục đích khoa học các guồng máy C.S.Q.G. được mau đều, linh đoạng và hợp lý hơn mà toàn thể nhân viên sẽ phục vụ đắc lực hơn cho quốc dân, và đối bởi ở các viên chức mặt tinh thần trách nhiệm cung những sáng kiến để tái tiến liên tục ngành nghiệp theo đúng tinh thần của các lệnh số 146 NV

Ngoài ra, những công cuộc cải tổ khác, thì hành các lệnh 146 của Thủ Tướng V.N.C.H. sẽ được tuân tự làm đều đều, cho đến khi hoàn tất, và hiện nay, Tổng Nha Cảnh sát Quốc gia đang chuẩn bị đồng phục cho cảnh sát viên, để người công như ngồi tại văn phòng, để thì hành đúng mức theo đoạn IV của các lệnh số 146 nói trên. Đồng phục viên đó hoạt động ở ngoài hay vị bao giờ đều phải mặc các phục và đeo cấp hiệu, tùy theo chức vụ của mỗi người.

(TIL)

Đề bổ bổ chất Calcium cho cơ thể, hãy uống

NICICALCIUM

Vh. C-P.P.

Số 97 ngày 7-8-62

Nhà thuốc CỰ-THẮT

NGUYỄN HỮU THẮT

Chữa chân tay

Gầy xương, bong gân, trật khớp xương. Vá các tình phong thấp, đau lưng, mỏi gối, rức xương, đau bụng, bà vai. Chân tay run rẩy mềm mỏm cung hiệu bệnh gân xương.

Trước ở Hàng Điếu Hà Nội nay đã tiếp khách tại 287 Gia Long (gần Ngã Sáu Saigon). Chủ Nhật chiều làm phước ở Chùa Tỉnh Độ Cư Sĩ, số 282 đường Lacaze tức là Nguyễn tri Phương (gần Ngã Sáu Chợlớn). Từ 10 giờ đến 12 giờ.

Có bán các thứ thuốc phong thấp, tẻ bại Đau Bao Tử

Kiểm nhận số 98 BYT 24-7-62

Phát hành sáu trung tuần tháng 9 :

BÀI PHÁP-VĂN

Kỳ thi Tú Tài I

(Khảo sát Pháp văn)

Soạn theo thể lệ thi mới đã áp dụng định số 147GD ngày 22-5-62 của Bộ Q.G.G.D. Dùng cho các lớp thi Tú Tài I (sinh ngữ I và II) của ban A, B, C, D.

Nhà xuất bản KHUYẾN HỌC Saigon

TRƯỜNG TRUNG THỨ 214/2 Phan - Đình - Phùng

LỚP TRIẾT HỌC (LỚP MỚI)

KHAI GIẢNG 17 - 9 - 1962

● Phải ghi tên trước.

Nói đến DORMEUIL «Anglais»

QUÝ VỊ NGHĨ NGAY TỚI :

Nhà may CHUA

51, Huỳnh Thúc Kháng. Đ.T. số 23.413

Đồng Đẳn — Lịch Sự — Kỹ Lưỡng

BÀ MẸ KHỎI LO

SIROP BÉBÉ T.Z.

CON NÍT ĐỠ ĐÊM ÓI - HO - KHÓC ĐÊM LÀM KINH - GIẬT MÌNH

GIÁ RẺ HƠN MỌI THỨ THUỐC T.Z.V.

THUỐC ĐAU TIM SỐ 58

Do mầu sống, lo lắng buồn rầu thái quá, tim đập mạnh, hồi hộp, chóng mặt xây xẩm ngày ngục, ngập hơi, ga khan, xạo lăng hay quên, mất ngủ, chiêm bao xấu bậy, bão bão mộng.

NGUYỄN - VĂN - CUNG

THẦY THUỐC BẮC — CHÊ HOÀN TÁN

80, đường PASTEUR (Chợ cũ) Saigon. Đ. T. 23.692

Chuyên trị bịnh đau lưng, nhức đầu, mỏi mệt, bồn, phụ, lão, ấu.

Sớm mai từ 8 tới 12 — Chiều từ 14 tới 18 giờ.

Xem mạch miễn ngày — Chưa nhựn nghỉ.

Kiểm nhận số : 209, ngày 31-7-1962.

In tại nhà in riêng của TỰ DO, ngân phiếu xin gửi cho ông :

KIỀU - VĂN - LÂN, Quản-nhiệm

25, 27-29 Vũ-Tánh — SAIGON.

Phong - tình, Trĩ, Tử - cung.

Do ông NGUYỄN - ĐÀM chuyên trị bịnh mới đau, đau lâu 5 hoặc 10 năm.

ĐẶC BIỆT CÓ THUỐC GIA TRUYỀN.

Quý ông bị mang bệnh trĩ, mạch lươn, đi tiểu ra máu, lỗ mũi tắt, huyết bạch, tim la, lậu giang mai, sang độc cốt khí, mọc gai, tử cung bị hôi thối hoặc ra ngoài vẫn đưa vào được.

Ở xa có phòng dưỡng bịnh.

Nhà thuốc VĨNH XUÂN do bà NGUYỄN THỊ LONG phụ trách số 40A đại lộ Võ duy Ngụy Phú Nhuận (gần cầu hiện) Gia định Sg.

K.N.B.Y.T. ngày 21-8-62 số 310.

VIỆT-NAM CỘNG-HÒA

BỘ CÔNG CHÁNH VÀ GIAO THÔNG

NHÀ KIỀU LỘ

KHU CÔNG CHÁNH CAO NGUYÊN TRUNG PHẦN

—o—o—

THÔNG CÁO

Số 2511/HC

về cuộc đấu thầu cầu tràn đường tỉ NGOHTAVAK — DAKPECK

—o—o—

Tiếp theo cáo thị đấu thầu công khai khẩu hạn ngày 29-08-1962 số 2361/HC và công tác nếu trên, vì lý do kỹ thuật cuộc đấu trước ấn định vào ngày 15-9-1962 nai Banmethuột được dời đến một ngày khác sẽ ấn định sau.

BANMETHUOT, ngày 10 tháng 09 năm 1962.

Kỹ Sư, Trưởng Khu Công Chánh Cao Nguyên Trung Phần

TRƯỞNG THÀNH KHẢN

MĂNG NON — ĐỔI MỚI — DÂU — 24 TRANG — TRUYỆN DÀI — TRUYỆN DÀI — TRUYỆN DÀI — TRUYỆN NGẮN — TRUYỆN VẪN — CÔ CÀ TRANG NỮ — SUY T.BÌ MẬT !!!? — CHÁ... MỚI LÀ... NÓI NÈ VỢI NHỈ ! MẬN NGỌT

(Tiếp theo 4 trang 1)

3 bằng đạn, 1 Carbine, 3 đăng đạn và phá hủy 5 cầu trụi chưa lối 5 Đại đội Việt Cộng). 2 tên bắp, 50 kí gạo. Bên ta vô sự.

Ngoài ra còn có 5 trận giao tranh khác tại Quảng Nam, Quảng Ngãi, Phước Tuy, Long An và Chương Thiện. 16 cán bộ và lính V.C bắt sống ; 1 tên bị bắt sống. Lực lượng chính phủ thu được 9 súng nhưng thiệt 5 chiến sĩ hy sinh và thất lạc 10 súng. Sau đây là những trận đáng kể hơn cả.

QUẢNG NGÃI. — Ngày 10-9-62. Đêm Vệ quốc Đức Phổ hoạt động đã chạm súng với Việt cộng tại địa điểm cách Đức Phổ 4 cây số về phía Tây Bắc : quân ta bắn chết 5 tên Việt cộng bắt xác tại chỗ và tịch thu của địch 1 Mai 49. Bên ta 5 người chết, 3 người bị thương nặng, 10 súng.

PHƯỚC TUY : Ngày 10-9-62, Biệt động quân hoạt động tại vùng Long Mỹ — Phước Hải. Kết quả quân ta bắn chết 4 tên Việt Cộng, tịch thu của địch 1 súng trung-Bren và 40 sự.

LONG-AN : Ngày 8-9-62. Dân Vệ Cần Giuộc hoạt động đã chạm súng với Việt Cộng tại vùng liên tỉnh lộ 5, cách Cần Đước 5 cây số về phía Đông Bắc. Kết quả ta bắn hết 1 tên VC, bắt sống 1 tên khác tịch thu của địch 6 súng trường và phá hủy 1 cống binh xưởng V.C.

(Tiếp theo 5 trang 1)

Kết quả cuộc thẩm luận giữa Bàn Giám đốc và Ban Thợ Lý Công nhân cả Hội Đồng Trung tài chống kiến. Hai bên đã thỏa thuận tăng lương cho toàn thể Công nhân hàng Mitac theo ngoài tế sau đây :

— Năm 1962 lương bổng của Công nhân đã giới nguyên trang, tức là vẫn giữ mức lương cũ. Năm 1963 sẽ tăng lương toàn thể Ban chấp của Công nhân trong hàng lên đến 1245 (1 phần trăm tuyết). Năm 1964 sẽ tăng lên thêm 1% nữa so với năm 1963, và là 2%5 so với năm 1962.

T.NH.

ĐÍNH CHÍNH

Tại mục Thắc Mắc, trong số báo ra ngày 14-9-62 có đăng thư thắc mắc và có câu vô nghĩa. Tức là câu sau đây : « Khi mọi người lâm vào lần ở, ngoại kiều không phải đối và công không thể tiếp đãi ».

Vì sót mất chữ không thành ra vô nghĩa. Vậy nay xin đính chính và xin cáo lỗi cùng bạn đọc và thắc mắc là các gia đình ở hẻm 48 Ngô Đình Khôi, Saigon.

T.D.

CHIA BUỒN

Chúng tôi được tin buồn, nhạc mẫu của ông Võ Văn Mai đã thất lộc tại nhà riêng ở đường Nguyễn Huệ Cholon.

Chúng tôi xin thành thật chia buồn cùng tang gia và Võ văn Mai và tang quyến.

MÀNG NON

Sanh lợi chắc chắn

Có vốn muốn sanh lợi hàng thắng có Bảo Đảm Trái Khoán (Grosse ou Porteur) và khi thấu hồi đề dàng.

Xin đề hàng MỸ KIM, 8 Ngô tùng Châu Saigon B.T 23.989. (Mua Bán Vay Mượn Cầm Thế Cho Mướn Sửa Cất Bán Gấp Villa Phố Đất Đất Đất).

(Tiếp theo 6 trang 1)

của Quốc dội quân đội ở của vùng Giành tính Quảng Bình

Nhóm thứ hai do Tòa án thường của cộng sản xử tại tỉnh Nghệ An ngày 25-7-62, Cả 2 chiến sĩ bị người đồng-phạm Anh Sơn bị truy tố tội làm « gián điệp » đưng, đã vô vượn điện bắt rồi đi không biu các loại tin tức ra khỏi Bắc Việt.

Nhóm thứ ba cũng do Tòa án thường của cộng sản tỉnh trong khu vực Vĩnh Linh xử ngày 6-8-62. Có ba chiến sĩ tất cả đều là người binh Quảng Trạch tỉnh Quảng Bình bị truy tố các tội « gián điệp » và phá hoại ».

Trong cả ba vụ xử trên đây, chiến sĩ bị xử nặng tội nhất đã bị lên án tử chung thân và người nhẹ nhất cũng bị 3 năm tù. Tất cả 17 chiến sĩ chiến đấu cho tự do ngày trong vùng cộng sản kiểm soát tiên đây đã tỉnh một số án tù tổng cộng là 14 135 năm tù.

Trong số bảo tồi, các vụ án tiên đây sẽ được thuật lại đầy đủ trong mục này.

(Tiếp theo 7 trang 1)

nhơn giống cô Phạm thị Kim Anh người ràng nên. Đăng thời lại thấy, hồm 9-9-62 anh Lâm văn Đẹt 24 tuổi chồng cô Kim Anh chở cô bằng xe đạp ra trường rồi chiều tối đại vô mặt anh ? Nhà chức tích liền mời anh Đẹt đến điều tra thì anh bảo vợ anh và nhà chạ mất rượt ở Gia đình rồi. Chạ cô Kim Anh văn không ở 3 tuổi, ngụ tại nhà số 286/3 ấp 3 xã Bình Hòa (Gia định) được người ta bảo tin. Cả 2 đều bị vô tội nên mới nhận ra tờ thị đó chính là con gái ông. Lúc nầy ông chắt rất con rể thì ý đâm ra lăng rồng và nói rằng không biết vợ đi đâu ? Những cuối cùng ý đành thú nhận tội giết vợ vì quá ghen.

Theo lời ông Khang cho biết thì con gái ông đã ăn ở với Đẹt ba năm nay, không có đình bắt hôn nên Anh đem vô ở chung với cha mẹ. Trong thời gian nầy Đẹt cùng lên xuống thăm vợ và ăn ở với Kim Anh có thai 3 tháng. Đẹt thường đánh vợ luôn, vì ý cô ý ghen vợ không chung thủy. Mặc dù bị chống hành hạ cô Kim Anh vẫn một mực thương yêu chồng, nên cách đây 9 hôm cô vô thăm chồng, kể bị chồng dụ chở ra ruộng ra tay hạ sát. Hiện nhà chức trách đang mở cuộc điều tra để tìm xem có người nhân nào khác khiến ý giết vợ ?

(P. S.)

BỆNH HỌ

Hồ khan, Hồ đêm, khan tiếng yếu phổi, mệt tức ngực, đông đã lâu, cần tri lành bình, quý vị nên tìm

HƯỢT PHẬT

DI AN HOÀ do Tông Nho

chế tạo, mới thấy được mau lành Hồ, Tan đờm, mạnh phổi, (có bán tại các tiệm thuốc bắc) Nhà thuốc DI AN HOÀ số 252A Lê thánh Tôn Saigon, K.N. số 320 B.Y.T. ngày 21-8-62

THẾ HÙNG CẦM ĐỒ

190A, Lê thánh Tôn, Chợ mới Saigon TRƯỚC CỬA CÔ 4 COP VÀNG

Xin đề chăng vào đồ trang Thời hạn cầm vàng, hột soàn, Kim cương cả thứ xin gia hạn và cầm giá cao. Chủ Nhựt, ngày lễ vẫn làm việc

HỌC CẮT MAY NHƯ THẾ NÀO !

Mỗi có cần bàn và xác thực. Xin mời đến Trường Dạy cắt may Âu—Việt-Phục HIỀN MẬU 81A Phát Diệm Saigon (kế trường Lý Kho) khóa 3 tháng. Học phí đóng trong thời 1.500. Tháng thứ II 1.200đ. Tháng thứ III 250đ Thâu nhận có hạn (xin ghi tên ngay)

Ngân hàng

VIỆT-NAM THƯƠNG-TÍN

hân hạnh báo tin cùng qui vị thân chủ và đồng bào thân mến :

TRƯƠNG - MỤC TIẾT - KIỆM

biểu trưng « CON GÀ ÁP TRỨNG VÀNG »

— sẽ bắt đầu hoạt động từ ngày 1 tháng 10 năm 1962.

● tại Trụ sở Trung ương : số 17, Bến Chương Dương, Saigon, Đ.T. 20.491 đến 20.495.

● tại Chi nhánh : số 73-79, Đ.T. 37.545 mỗi cơ : mỗi ngày 17 giờ tối ; — Chiều thứ bảy : Sáng chiều nhựt.

● và trong thời gian ngắn, tại nhà Ga Saigon (gác Lê Lai — Công Trường Diên Hồng).

— ĐIỀU KIỆN DỄ DÀNG :

● ai cũng có quyền xin mở T.M.T.K. cho mình và cho con cái. Chỉ cần xuất trình giấy cần cước, thẻ học sinh, v.v...

● lần đầu gửi thêm 200đ — Những lần sau, gửi bao nhiêu cũng được. — Bằng số 1 tiền gửi.

● hai thứ TIỀN LỜI, trả mỗi đầu tam cả người :

— Lời chính : 1,50% một năm, cho tất cả các Trương mục.

— Lời phụ : do RÚT THĂM cùng khai mỗi tam cả người.

GẤP BỘI SỐ VỐN.

● tiền lời không rút ra sẽ sinh thêm lời nữa.

— ĐẶC BIỆT :

● 5.000 tặng phẩm xinh xắn và đáng giá sẽ được đánh cho 5.000 Trương mục mở đầu tiên : cấp đương giấy tờ ; — 20 tập vở ; — xác đu hành (cho những gia đình mở 3 trương mục).

Một sự thay đổi trên đường

SAIGON — BẢY HIỀN — BÀ QUẸO

Kể từ ngày 16-9-1962

Các chuyến xe chạy suốt từ Saigon đến Bà Quẹo sẽ dừng tại Bảy Hiền. Ở đây, sẽ có xe tiếp vận đưa hành khách đến Bà Quẹo. Giá vé chặng đường không thay đổi :

Saigon — Bảy Hiền 3đ.

Bảy Hiền — Bà Quẹo 2đ.

Biện phép trên đây nhằm mục đích thu ngắn khoảng cách giữa các chuyến xe chạy từ Saigon đến Bảy Hiền giúp đa số hành khách đi trên chặng đường nầy bớt thì giờ chờ đợi.

TRÍCH LỤC BIÊN BẢN NGÀY 15.8.1962

Quyết định chung bất thường của các hội viên Công-Ty T.N.H.H.

HÃNG TÀU VIỆT-TÂI

Số vốn 4.400.000 đồng V.N.

49 — Đường PASTEUR — SAIGON

QUYẾT ĐỊNH THỨ NHỨT

Nhơn vì muốn tiếp tục khai thác thêm, các hội viên đồng quyết định gia tăng thời hạn Công Ty lên Hai chục năm nữa kể từ ngày 16-8-1962, nên điều thứ 5 trong bản điều lệ được sửa đổi lại là :

ĐIỀU THỨ 5 (mới) THỜI HẠN

« Thời hạn của Công Ty được qui định là HAI CHỤC « NĂM, kể từ ngày 16 tháng 8 năm 1962 « sẽ chấm dứt vào « ngày 16 tháng 8 năm 1962, trừ trường hợp gia tăng thời hạn « hoặc giải tán trước hạn kỳ, chiếu theo các điều khoản đã « định trong Bản Điều Lệ nầy ».

Nay công bố

BAN QUẢN LÝ

CÁO THỊ ĐẤU THẦU CÔNG KHAI

NGÀY VÀ NƠI MỞ THẦU — 8 giờ 30 ngày 04-10-62 tại Trại Phan Đình Phùng, Đại lộ Trần quốc Toản — Saigon.

MỤC TIÊU VIỆC THẦU — Cung cấp 2 lô thùng đung đan trị giá ước lượng là : 1.244.220$00.

NƠI THAM KHẢO ĐIỀU LỆ SÁCH TRONG NHỮNG NGÀY GIỜ LÀM VIỆC :

— Tổng Nha Hành Chánh Ngân Sách và Kế toán (Bộ Quốc Phòng) 63, đường Gia Long Saigon.

— Trại Phan Đình Phùng, Đại lộ Trần quốc Toản Saigon (sau bệnh viện Nhi Đồng).

TIỀN KÝ QUỸ TẠM :

— Lô thứ nhất : 11.000đ00

— Lô thứ hai : 14.000đ00

Những nhà thầu muốn thầu dự phải đến Trại Phan Đình Phùng lấy giấy đăng tiền ký quỹ tạm thời trước ngày 03.10.62 là hạn chót.

CHỈ HUY TRƯỞNG

Trại PHAN ĐÌNH PHÙNG

TẶNG THÊM PHẤN KÈM ĐẸP

APOLLO

Tác giả đem cho MỸ PHẨM Impérial

Tổng Phát hành : PARFUMS SELECTIONNES IMPERIAL

35/7 C PHÁT DIỆM - SAIGON

Rao vặt—Rao vặt—Rao vặt—Rao vặt

NHẮN TIN

Nhân viên của hãng PEACE đã vào, cần gấp gấp ông Trung ấy Phong ở 6 đường Trương công Định SAIGON, từ 9 giờ sáng đến 12 giờ trưa ngày thứ ba 18-9-62, hoặc xin hãng Trung ấy Phong liên lạc hãng cho biết 69/21 Phát Diệm Saigon. (xin cho địa chỉ rõ).

NHÀ SANG

rẻ một tầng gác bêtôn sộng mát 5ch X14th, 2 phòng, đủ điện nước, gần chợ. Hỏi 324/3, đường Điện Biên, BaChiểu (Hẻm bên hông chợ).

Căn

đúng gấp, một người kẻ vẽ bắt đại lương có bằng đàm lượng trong hầu. Hỏi 718-BA Trần hưng Đạo, đình Tân Kiên Chợ Quán Cholon

Bán

một xe Studebaker President NBO hoàn hảo, giá phải chăng. Hỏi tại 586 Trương minh Giảng.

XE BÁN

Vauxhall B.S. toàn hảo, đi rất ít, chủ lai. 130.000đ. Hỏi 498 Trương minh Giảng Saigon.

15-9

đây tăng nhóm học sinh từ 7t đến 4h. Sáng, chiều, tối, chuyên Math Français. Hỏi số 612/105 đường Bến Cát.

Chiết Tự Gia

HUỲNH - MINH

Tác giả : (BỞI NGƯỜI TRONG NÉT BÚT)

Nghiên cứu về Khoa học Chiết Tự Cáo giới trong sách, giải nghĩa đầu biết tiếng. Nhân rõ cuộc đời sang hèn, thành bại, đời đời, cùng đình lưu vô.

Trả lời bằng thơ

Ở xa cần xem thời hạn ngắn 1 năm 100 đồng. Dài hạn 3 năm 300đ — cần gửi chỉ kỹ, tuổi. Bưu phiếu bảo đảm, trong 1 tuần sẽ nhận được bản đoán trạch mạch.

HUỲNH MINH

V.P.: 449 Phan đình Phùng Saigon.

Sang

nhà bêtông 4m X21m có gác, đủ tiện nghi, điện nước riêng. Hỏi 58/9 Đề thám Nhân Khánh Hội Saigon.

Mưa

thu mua : Bubi sáng bộ giấy quế trun lấy lần. 15 Nguyễn Thiệp Caravelli.

NHÀ BÁN

Có lầu, giá 80.000đ có bớt lời rất chắc chắn. Hỏi 498 Trương minh Giảng Saigon.

Giá

quảng cáo 1 tháng, nhiều dịp khai trương nhà mới : gặp VOÀNH, 10 Võ-Tánh Saigon (gần ngã sáu) nhân mua máy xăm xe hơi các loại, bơm ghế salon, sửa xuất bố yên, tới xe scooter, giá gấp.